Ազգ

Azg

5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2007 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 224 (3876)

Գրադարան

Հակամարտությունները իրենց էությամբ տարբեր են

Ռուսական «Կոմերսանտ» թերթին տված հարցազրույցում Հայաստանի արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը հայտնել է, որ չնայած նախադեպերն ունեն իրենց ազդեցությունը, սակայն Լեռնային Ղարաբաղի հարցում մենք չենք հետեւում նախադեպերին: Ըստ Օսկանյանի, բոլոր հակամարտությունները յուրահատուկ են եւ յուրաքանչյուրի լուծումն ունի իր առանձնահատուկ ձեւը: Հայաստանի արտգործնախարարը նշել է, որ Լեռնային Ղարաբաղի հարցում բանակցությունները ընթանում են ինքնորոշման իրավունքի շրջանակներում:

Հերթական ձերբակալված հայը Վրաստանում

Վրացական աղբյուրները հաղորդում են, որ վրաց-թուրքական սահմանի «Սարփի» հսկիչ անցակետում երկիր մուտք գործելու ժամանակ ձերբակալվել է Հայաստանի մի քաղաքացի: Հաղորդվում է, որ անձնագրի ստուգման պահին պարզվել է, որ Հայաստանի քաղաքացին ավելի վաղ Վրաստանի տարածքում է եղել՝ «Նիժնի Զարամաղ» անցակետով առանց անձնագրային ստուգում անցնելու: Կատարվում է նախաքննություն:

Ըստ ամերիկյան հետախուզության, Իրանը միջուկային ծրագիր չունի 2003-ից

Դեմոկրատները կոչ են անում փոխել քաղաքականությունը

Միջազգային ընկերակցության ճնշումների հետեւանքով Իրանը դեռ 2003-ի աշնանը դադարեցրել է միջուկային զենքի մշակումները: Չնայած դրան, իրանցիները շարունակում են ուրանի հարստացման աշխատանքները եւ կարող են միջուկային զենք ստեղծել 2010-2015 թթ. միջակայքում:

Այս հետեւությունները են արվում ամերիկյան հատուկ ծառայությունների՝ երեկ Վաշինգտոնում գաղտնազերծված զեկուցագրում, որի հրապարակումը մեծ արձագանք է առաջացրել ԱՄՆ-ում: Դեմոկրատական կուսակցությունը նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակազմին կոչ է արել վերանայել Իրանի նկատմամբ վարվող քաղաքականությունը:

Սենատում դեմոկրատների առաջնորդ Գարրի Ռիդը հույս է հայտնել, որ Սպիտակ տունը անհրաժեշտ միջոցներ կձեռնարկի Իրանի հետ շփումներ հաստատելու համար:

Ռիդն ընդգծել է, որ Բուշի վարչակազմը պատրաստ է օրինակ վերցնել Ռեյգանից, որը ժամանակին սերտացրել էր հարաբերությունները Խորհրդային Միության հետ:

Դեմոկրատների արձագանքը վկայություն է, թե որքան լուրջ հետեւանքներ կարող է ունենալ հետախուզական գաղտնի զեկուցագրի հրապարակումը:

Տվյալ փաստաթուղթը կազմած փորձագետները, սակայն, կարծում են, թե Ջորջ Բուշի վարչակազմը ճիշտ մարտավարություն է ընտրել Իրանի նկատմամբ: Այդ մարտավարությունն ուժգին ճնշումը զուգորդում է փոխզիջողական լուծում մշակելու ցանկության հետ, լուծում, որը կհամապատասխաներ իրանցիների շահերին եւ աշխարհը զերծ կպահեր միջուկային Իրանի հետ բախվելու վտանգից:

Փաստաթղթի հեղինակներն Իրանը համարում են «լուրջ խնդիր» եւ կոչ են անում շարունակել Թեհրանի վրա գործադրվող ճնշումները:

Իրանցիների միջուկային ծրագրի հարցը ներկայումս քննարկման է դրված ՄԱԿ-ի ԱԽ-ում, որն արդեն ձեռնարկել է հակաիրանական որոշ պատժամիջոցներ: Ուրանի հարստացման աշխատանքները շարունակող, բայց ՄԱԳԱՏԷ-ի հետ գործակցող Թեհրանը պնդում է, որ ինքն ատոմն օգտագործում է բացառապես խաղաղ նպատակներով, եւ պահանջում է փակել իր գործը ՄԱԿ-ի ԱԽ-ում:

Ամերիկյան հատուկ ծառայությունների զեկուցագրի թողած տպավորությունն այնքան մեծ էր, որ նախագահ Բուշը երեկ երեկոյան չնախատեսված ասուլիսում փորձեց պատասխանել լրագրողների հարցերին: Այս անգամ նրա հայտարարությունները Իրանի մասին՝ լեցուն էին «եթե-ներով» ու թե-ական այլ բառերով: Համենայն դեպս, նա կրկին չխուսափեց «Իրանը վտանգավոր էր եւ մնում է վտանգավոր» կարգի արտահայտություններից: «Եթե, - ասաց Ջորջ Բուշը,- Իրանը տիրապետել է միջուկային ռումբ պատրաստելու տեխնոլոգիային, ուրեմն եղել է վտանգավոր եւ մնում է վտանգավոր»:

Բուշի ասուլիսին շտապեց արձագանքել հակաիրանական բեւեռի մյուս շահագրգիռ կողմը՝ Իսրայելը: Վարչապետ Էհուդ Օլմերտը գիշերը հայտարարեց, որ՝ այո, Իրանը դադարեցրել էր ռումբի պատրաստությունը, սակայն վերջերս «հավանաբար» (ուշադրություն պետք է դարձնել չակերտված բառին) վերսկսել է այն, հետեւաբար շարունակում է սպառնալիք լինել:

Երեկ չուշացավ նաեւ Իրանի հակազդեցությունը՝ Վաշինգտոնը պետք է նյութական հատուցում տա Թեհրանին՝ իր շուրջ անվստահություն սերմանելու համար:

ՀԱՎԻՐՃ

Առաջադրվել է 6-ը, 10 տարվա փաստաթուղթ պահանջել 16-ը

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին անհրաժեշտ փաստաթղթեր են ներկայացրել վեց թեկնածու՝ հանրապետության առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, «Ազգային միաբանություն» կուսակցության ղեկավար Արտաշես Գեղամյանը, Հանրապետական կուսակցության նախագահ, վարչապետ Սերժ Սարգսյանը, ԱԺՄ նախագահ Վազգեն Մանուկյանը, ՀՅԴ բյուրոյի անդամ Վահան Հովհաննիսյանը եւ Ժողովրդական կուսակցության ղեկավար Տիգրան Կարապետյանը: Սակայն առաջադրման համար պահանջվող տասը տարվա քաղաքացիության եւ տասը տարվա մշտական բնակության մասին տեղեկանքներ ստանալու համար ոստիկանություն է դիմել 16 մարդ: Հիշեցնենք, որ թեկնածուների առաջադրման ժամկետն ավարտվում է դեկտեմբերի 6-ին:

Արամ Կարապետյանին նորից մերժեցին

Դեկտեմբերի 4-ին դատարանը մերժել է Արամ Կարապետյանի հայցն ընդդեմ ոստիկանության անձնագրային եւ վիզաների վարչության: Հիշեցնենք, որ «Նոր ժամանակներ» կուսակցության նախագահը դիմել էր Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարան պահանջելով, որ ոստիկանությունը իրեն տրամադրի 10 տարվա մշտական բնակության մասին տեղեկանք: Փաստորեն Արամ Կարապետյանը զրկվում է 2008-ի նախագահական ընտրություններին մասնակցելու հնարավորությունից:

Վախճանվեց Զարուհի Դոլուխանյանը

Դեկտեմբերի 4-ին Մոսկվայում, կյանքի 89-րդ տարում իր մահկանացուն կնքեց վոկալ կատարողական արվեստի մեծանուն վարպետ, ՀԽՍՀ (1955), ՌՍՖՍՀ (1956), ԽՍՀՄ (1990) ժողովրդական արտիստ, Լենինյան մրցանակի դափնեկիր (1966), պրոֆեսոր Զարուհի Ալեքսանդրի Դոլուխանյանը:

Մեր ժամանակների մեծանուն երգչուհի Զարուհի Դոլուխանյանի անունն է կրում Կալինինգրադում անցկացվող կամերային երգեցողության միջազգային «Սաթե սոխակ» մրցույթը:

ՀՀ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Աննախադեպ գործարք

Ռուսական լրատվամիջոցները հաղորդել են, որ աննախադեպ ռազմական գործարք է կնքվել Հնդկաստանի հետ: «Ռոսօբորոնէքսպորտը» պարտավորվել է 1 մլրդ 240 մլն դոլար արժողությամբ 347 հատ T-90C տանկ վաճառել: Ըստ գործարքի՝ Հնդկաստանի առաջին վճարումից հետո Ռուսաստանը պարտավոր է 29 ամսվա ընթացքում 124 տանկ առաքել, մնացած տանկերը պետք է տրամադրվեն 11 ամսվա ընթացքում: Նշվում է, որ այդ պայմանագրին առնչվող բանակցությունները Ռուսաստանի եւ Հնդկաստանի միջեւ շարունակվում էին մի քանի տարի: Հնդկաստանը մտադիր է գնել ընդհանուր առմամբ 1657 հատ T-90C տանկ:

Փոփոխություններ գլխավոր դատախազությունում

Դատախազության մամուլի կենտրոնից հաղորդում են, որ գլխավոր դատախազի հրամանով դատախազության երեք վարչություն եւ երեք բաժին լուծարվել են, փոխարենը ստեղծվել են նոր ստորաբաժանումներ: Մասնավորապես ստեղծվել են՝ մարդու դեմ ուղղված հանցագործությունների, սեփականության եւ տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործությունների, կոռուպցիոն ու կազմակերպված հանցագործությունների եւ ընդհանուր բնույթի հանցագործությունների վարչություններ: Հաղորդվում է, որ մինչ այդ ստեղծվել էին պետական շահերի պաշտպանության, պատիժների եւ հարկադրանքի այլ միջոցների կիրառման օրինականության նկատմամբ հսկողություն իրականացնող, կազմակերպական-վերահսկողական, վիճակագրության եւ վերլուծության վարչությունները ու նաեւ անձնակազմի, քաղաքացիների ընդունելության, դիմումների քննարկման եւ հերթապահության ապահովման, իրավական ապահովման եւ եվրոինտեգրման, միջազգային իրավական կապերի, օտարերկրյա դատական ատյաններում պետական շահերի պաշտպանության բաժինները:

Ռուս հարսնացուն մտերմանում է մեր Գրանդ փղիկի հետ

Հարսանիքն ու կարմիր խնձորն էլ չեն ուշանա

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

1999-ից մեր կենդանաբանական այգում բնակվող Գրանդ փղիկը երկար փնտրտուքներից հետո վերջապես ռուս հարսնացու ունի, որը «Գրանդ հոլդինգ» ընկերության ջանքերով դեկտեմբերի 1-ին բերվել է Հայաստան ու այժմ Գրանդիկի հետ մտերմանալու փորձեր է անում: Ռուսաստանի Դուրովի անվան կրկեսի 22-ամյա Մաշա փղիկը «հայկական կողմի» հարսնացու դառնալուց հետո կվերանվանվի Քենդի: Երեկ «նոր հարսին» Հայաստան բերելու, ռուսական կողմի հետ «խնամիանալու» հետաքրքրական պատմությունը ներկայացրին «Գրանդ հոլդինգ» ընկերության նախագահ Հրանտ Վարդանյանը, կենդանաբանական այգու տնօրեն Սահակ Աբովյանն ու Ռուսաստանի Դուրովի կրկեսի գլխավոր անասնաբույժ Վլադիմիր Խրոմովը:

Գրանդիկի «հարսնացուն»՝ Մաշան, պարզվում է, միակ թեկնածուն չի եղել, եւ հայկական կողմը երեք թեկնածուներից ընտրել է Մաշային, որն, ի դեպ, կույս է: «Լավ ուզեցինք, դրա համար էլ տվեցին», ասաց Հրանտ Վարդանյանը՝ պատասխանելով ռուսական կողմի հետ «խնամիանալու» վերաբերյալ «Ազգի» հարցին: 22-ամյա փղիկը մեր Գրանդիկից 7 տարի մեծ է, սակայն ֆիզիոլոգիապես շատ լավ վիճակում է: Մեր հետաքրքրությանը, թե տարիքային տարբերությունը խնդիրներ չի՞ առաջացնի, կենդանաբանական այգու տնօրեն Սահակ Աբովյանն ասաց, որ Մաշան թեեւ մեծ է ու փորձառու, սակայն նրա անբասիրությանը չի կարելի կասկածել. «Կրկեսում աշխատող փղիկը չի կարող կույս չլինել, նա նույնիսկ արու չի տեսել»:

Տես էջ 3

Հայկական հակակարկտային սարքերը կարտահանվեն Սիրիա

Իսկ 2008-ին Հալեպում կկազմակերպվի հայ-սիրիական գործարար համաժողով

Այսպիսի պայմանավորվածություններ են ձեռք բերվել Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատի (ԱԱՊ) պատվիրակության եւ Սիրիայի իրենց գործընկերների միջեւ անցյալ ամիս այդ երկիր կատարած այցի ընթացքում: Այցի մանրամասների եւ ձեռք բերված պայմանավորվածությունների մասին մեզ պատմեցին ԱԱՊ նախագահ **Մարտին Սարգսյանը**, պալատի փոխնախագահ եւ «Վիասֆեր» տեխնոպարկի տնօրեն **Արամ Վարդանյանը**: Նրանք հայտնեցին, որ պատվիրակության կազմում էին նաեւ ԱԱՊ Երեւան քաղաքի մասնաճյուղի տնօրեն, «Արմինկո» ընկերության նախագահ **Անդրանիկ Ալեխանյանը**, «Շենգավիթ» բժշկական կենտրոնի գլխավոր տնօրեն եւ Երեւանի գլխավոր մանկաբարձ **Սերգեյ Ուռումյանը**:

Մարտին Սարգսյանը ընդգծեց այն ջերմ ընդունելությունը, որ հայ գործարարներն արժանացան այդ երկրում գտնվելու ընթացքում: Նրանց հետ հանդիպումներ են ունեցել ինչպես տեղի գործարար կազմակերպությունների՝ Դամասկոսի, ապա Հալեպի առեւտրի եւ արդյունաբերական պալատների ղեկավարներն ու ներկայացուցիչները, այնպես էլ Սիրիայի հոգեւոր առաջնորդը, երկրի գյուղատնտեսության նախարարը, Հալեպի նահանգապետը եւ տեղի հայ գործարարները:

Հանդիպումները միտված էին զարգացնելու հայ-սիրիական տնտեսական հարաբերությունները, քանի որ երկու երկրների միջեւ ապրանքաշրջանառության ծավալները ներկայումս շատ չնչին են՝ մոտ 2 մլն դոլար:

Ձեռք բերված պայմանավորվածություններն իսկապես առարկայական էին: Ինչպես տեղեկացրեց Մարտին Սարգսյանը, սիրիական կողմի հետ համաձայնություն ձեռք բերվեց, որ տարեկան 20 բժիշկներ կվերապատրաստվեն Սերգեյ Ուռումյանի ղեկավարած բժշկական կենտրոնում: ԱԱՊ նախագահը հատկապես կարեւորեց Սիրիա հայկական արտադրության հակակարկտային սարքեր արտահանելու համաձայնությունը: Այդ սարքերը մշակվել են Հայաստանում եւ արդեն իսկ 6 այդպիսի սարք տեղադրված է մեզ մոտ՝ Շիրակի դաշտավայրում: Դրանք մեծ հետաքրքրություն են առաջացրել սիրիական կողմի մեջ: 4 նման սարք պետք է փորձնական տեղադրվի Սիրիայում: «Եթե ամեն ինչ հաջող ընթանա, նաեւ համատեղ արտադրություն պետք է ստեղծենք», ասաց Մարտին Սարգսյանը:

Արամ Վարդանյանն ավելացրեց, որ սիրիացիները մեծ հետաքրքրություն ցուցաբերեցին բարձր տեխնոլոգիաների ոլորտում համագործակցության համար եւ հատկապես անձրեւաբեր սարքերի մասով: Սակայն ԱԱՊ փոխնախագահը կարեւորեց՝ այն հանգամանքը, որ Սիրիայում այդ սարքերի աշխատելու համար որոշակի պայմաններ պետք է լինեն՝ օդի խոնավության աստիճան եւ այլն: Նա նշեց, որ Սիրիան ընդհանրապես ջրի մեծ պահանջ եւ խնդիր ունի: Սիրիացիները ցանկություն արտահայտեցին արեւային էլեկտրակայաններ ձեռք բերելու, քանի որ այդ երկիրը գրեթե անսահմանափակ արեւային օրեր ունի՝ 300 օր տարվա ընթացքում:

Հալեպ քաղաքի քաղաքապետարանը շատ հետաքրքրված էր կիսահաղորդչային լուսացույցերով ճանապարհների կառավարման նոր տեխնոլոգիայով, որն աշխարհում հանրաճանաչ է եւ կոչվում է «Վայոլես»: Արամ Վարդանյանը հայտնեց, որ դարձյալ Հայաստանում ստեղծված այդ համակարգն աշխատում է արեւային սնուցմամբ եւ կառավարվում է GPRS համակարգով՝ դարձյալ առանց լարերի: Եթե, օրինակ, քաղաքի մի հատվածում խցանում է, ապա հնարավոր է որոշ փողոցներ կառավարման կենտրոնից փակել կամ մյուսները բացել, կամ կախված մեքենաների հոսքից՝ կարմիր լույսն ավելի երկար պահել, կանաչը՝ կարճ կամ հակառակը եւ այլն: Բացի այդ, Հալեպում 4 հազար հա տարածքի վրա կառուցվում է մեծ արդյունաբերական քաղաք, եւ հայկական կողմին առաջարկվել է աջակցել այդ տարածքում տեխնոպարկերի ստեղծմանը:

Շարունակելով ներկայացնել Սիրիա կատարած այցելության արդյունքները, Մարտին Սարգսյանը տեղեկացրեց, որ որոշվել է ստեղծել առեւտրի տներ՝ Հայաստանում՝ Սիրիայի եւ Սիրիայում՝ Հայաստանի: Այդ կառույցները կուսումնասիրեն միմյանց երկրների շուկաները եւ կներկայացնեն իրենց երկրների ապրանքները: Ըստ Հայաստանի ԱԱՊ նախագահի, բացառված չէ, որ դա Սիրիայի համար դառնա տարածաշրջանային առեւտրի տուն: Հայաստանի ԱԱՊ ներկայացուցչությունը կբացվի Սիրիայում, կձեւավորվի հայ-սիրիական գործարարներից բաղկացած հանձնաժողով, յուրաքանչյուր կողմից 12-ական ներկայացուցչով: Հայկական կողմից հանձնաժողովի նախագահը Արամ Վարդանյանն է, սիրիական կողմից՝ Հասան Աբդաթը:

Եվ վերջապես եւս մեկ կարեւոր պայմանավորվածություն՝ 2008-ին Հալեպում հայկական ապրանքների ցուցահանդես եւ հայ-սիրիական գործարար համաժողով կազմակերպելու մասին: Ընդ որում, Հալեպի նահանգապետն առաջարկել է հայկական ապրանքների ցուցադրման համար տարածքներն անհատույց տրամադրել: Մարտին Սարգսյանն ավելացրեց, որ այդ օրերին կանցկացվեն նաեւ մշակութային միջոցառումներ: Հալեպում շուրջ 40 հազար հայեր են ապրում, որոնք, ի դեպ, մեծ հարգանք են վայելում այդ երկրում եւ մասնակցում էին հայաստանցի գործարարների բոլոր հանդիպումներին: «Մշակութային օրերի անցկացումը նաեւ նրանց մեծ ցանկությունն է եղել», եզրափակեց մեր զրուցակիցը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայ եւ օտար փիլիսոփաները ճառել են Գլենդելում

Փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի նախաձեռնությամբ Կալիֆոռնիայի Գլենդել քաղաքում օրերս անցկացվել է փիլիսոփայության միջազգային 3-րդ համագումարը՝ համագործակցությամբ Մ. Ն. Սանֆորդի համալսարանի ու Բերկլիի Կալիֆոռնիայի համալսարանների, մետափիլիսոփայության հանդեսի եւ «Բլակվել» հրատարակչության, ինչպես նաեւ Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի: Հանձնախմբում ընդգրկված են եղել Հարություն Սաղոյանը, Արշակ քահանա Խաչատրյանը, Օշին Քեշիշյանը, Նուբար Գեւորգյանը, Գեւորգ Քեշիշյանը, Ալիս Մելիքյանը, Պողոս Գուքեյանը: Մասնակցել են բազմաթիվ գիտնականներ, մտավորականներ, գրողներ:

Փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի նախագահը Երեւանի պետական համալսարանի պրոֆ. Գեւորգ Բրուտյանն է, իսկ համանախագահները՝ պրոֆ. Բարրի Սթրոուդը Բերկլիի Կալիֆոռնիայի համալսարանից, պրոֆ. Էվանգելոս Մուցոպուլոսը Աթենքի համալսարանից:

Գիտաժողովում հանդես են եկել Գեւորգ Բրուտյանը՝ «Մետափիլիսոփայությունը որպես փիլիսոփայության մետափիլիսոփայական գործառույթ», Ջորջիա Ապոստոլոպուլուն (Աթենքի համալսարան)՝ «Կանտի սահմանազանցման փիլիսոփայության մետափիլիսոփայական հեռանկարը», Արմեն Մարսուբյանը («Մետափիլիսոփայության հանդեսի» խմբագիր)՝ «Ամերիկյան մետափիլիսոփայության արտացոլումների արմատները», Հանս Կոչլերը (Ավստրիայի Ինսբրուկի համալսարան)՝ «Իմացաբանության հոլովույթը որպես մետափիլիսոփայության խնդիր», Ալեքսանդր Մանասյանը (Երեւանի պետական համալսարան)՝ «Փիլիսոփայության մետափիլիսոփայական ինքնարտացոլման բնույթի մասին» եւ ուրիշներ:

Գեւորգ Բրուտյանը հայոց փիլիսոփայական ակադեմիայի «Դավիթ Անհաղթ» շքանշաններ է հանձնել Գլենդելի քաղաքապետ Արա Նաջարյանին, Լարրի Զարյանին, Արմեն Մարսուբյանին, Ջորջիա Ապոստոլոպուլուին, Հանս Կոչլերին, բանաստեղծուհի Ալիսիա Կիրակոսյանին, Կալիֆոռնիայի հայ գրողների միության նախագահ, բանաստեղծ Գրիշ Դավթյանին, արձակագիր Պողոս Գուքեյանին, երաժշտագետ Հենրիկ Անասյանին եւ այլոց:

Ռ. Պ.

«Ժառանգության» կոչը

«Ժառանգություն» կուսակցությունը կոչ է տարածել, որով հայաստանյան հեռուստա ու ռադիոընկերություններին կոչ է արել անաչառ լուսաբանել նախընտրական պայքարը: Կոչում մասնավորապես նշվում է, որ «ԶԼՄ-ները ժողովրդավարական գործընթացի խթան են, բայց ոչ խոչընդոտ եւ զսպաշապիկ: Անթույլատրելի է ԶԼՄ-ներում թեկնածուների նախընտրական քարոզչության անհավասար լուսաբանումը»: «Ժառանգությունը» նաեւ կոչ է անում վերանայել հեռուստաընկերությունների սահմանած աննախադեպ բարձր գները քաղաքական գովազդի համար: «Աղքատության բարձր մակարդակ ունեցող մեր երկրում ննանօրինակ չարդարացված եւ չհիմնավորված սակագնի սահմանումը անուղղակի հանգեցնում է հեռուստա-ռադիոեթերի անմատչելիության՝ բազմաթիվ քաղաքական ուժերի համար», ասված է հայտարարության մեջ:

Րաֆֆի Հովհաննիսյանը կկողմնորոշվի

Դեկտեմբերի 6-ին «Ժառանգություն» կուսակցության խորհրդի նիստի ժամանակ կորոշվի, թե որ թեկնածուին է սատարելու այդ կուսակցությունը 2008-ի նախագահական ընտրություններում: Հիշեցնենք, որ Րաֆֆի Հովհաննիսյանին Հայաստանի քաղաքացիություն էր տրվել միայն 2001-ին, ինչը պատճառ էր դարձել, որ ոստիկանությունը մերժի ՀՀ քաղաքացիության վերաբերյալ 10 տարվա տեղեկանք տրամադրելու խնդրանքը: Այսպիսով, դեկտեմբերի 6-ին պարզ կդառնա՝ արդյոք «Ժառանգություն» կուսակցությունը կսատարի՞ որեւիցե թեկնածուի, թե՞ կնախընտրի ձեռնպահ մնալ:

Որ կայանա գործարար հայուհու օրինակելի կերպար

ԱՄՆ-ի փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների շուկայի զարգացման ծրագիրը Հայաստանում 7 տարվա պատմություն ունի: Մասնակիցների համոզմամբ ծրագրի գոյությունը ճակատագրեր փոխելու ուժ ուներ: Բացի բազմաթիվ սեմինարների կազմակերպումից, որոնց հարյուրավոր մասնակիցները սովորել են գործարար աշխարհի այբուբենը, 18 միլիոն դոլար արժողությամբ այս ծրագիրը ոտքի է կանգնեցրել եւ զարգացրել հատկապես կանանց ու հաշմանդամների 400 բիզնես-կազմակերպություններ սննդի վերամշակման եւ թեթեւ արդյունաբերության ոլորտներում: Ծրագիրն օժանդակություն է տրամադրել ավելի քան հինգ հազար գյուղատնտեսական ընկերությունների, նպաստելով ավելի քան 17500 աշխատատեղի ստեղծման:

Օրերս այս միջազգային ծրագիրն իր վերջին ցուցահանդես-հյուրասիրությունն էր կազմակերպել՝ էլի հավատարիմ մնալով միշտ օգտակար լինելու սկզբունքին: «Մենք մեր կազմակերպություններից գնել ենք նրանց արտադրանքը եւ հյուրասիրում ենք բոլորին: Զուգահեռ հրավիրում ենք դիտելու նույն սրահում կազմակերպված կիրառական արվեստի եւ ոչ սննդային բիզնեսի գործունեության ցուցադրությունները», պատմում է ծրագրի ղեկավար **Անահիտ Բոքիկյանը**: Նա տեղեկացրեց, որ ծրագիրն ավարտվում է այս տարվա վերջին օրը, եւ սա յուրահատուկ հրաժեշտ է: Տիկին **Վերա Գրիգորյանը** «Թամար տատիկ» ֆիրմայի գործադիր տնօրենն է եւ «Գյուղի կին» հասարակական կազմակերպության նախագահը: Մեր խնդրանքով նա վերհիշում է ծրագրին իր մասնակցության հինգ տարիները: «Ծրագրի ղեկավարը կամաց-կամաց տեղից հանեց գործունյա եւ գործարար ջիղ ունեցող կանանց եւ դարձրեց գործարար հայուհիներ՝ հնարավորություն տալով ինքնուրույն եւ արդյունավետ բիզնես ծավալելու: Ես մասնակցեցի բազմաթիվ սեմինարների՝ «Ինչպես գործ սկսել», «Ինչպես ծավալել բիզնեսը», «Ինչպես կառավարել» եւ այլն: Արդեն 2003-ին այս ծրագիրն ինձ գումար տրամադրեց գործարան կառուցելու համար: Այս ծրագիրը կանանց եւ իմ գործունեության մեծ առաջընթացն ապահովեց: Բազմաթիվ միջազգային ցուցահանդեսներ էին կազմակերպվում արտերկրում, որոնց ծախսերի մեծ մասը ծրագիրն էր հոգում: Ցավոք, այն ավարտվում է, բայց հույս եմ, որ թողած հիմքի վրա կստեղծվի գործարար կանանց ասոցիացիա Անահիտ Բոքիկյանի գլխավորությամբ», ասաց զրուցակիցս եւ հրավիրեց հյուրասիրելու հայկական հողի ու ջրի բերքն ու բարիքը, որ կատարելագործվում է հայ գործունյա կնոջ հմուտ ձեռքով:

ՄԱՐԻԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԷ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Հաշվապահություն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենյակ / հեռ 581841
Համակարգ. ծառայություն / հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային շարվածք
«Ազգ»-ի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
Գ տառով լույս տեսնող նյութերը գովազդային են, որոնց բովանդակության համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Մնաց ՀՀ նախագահի ընտրենք համամասնական ցուցակով

Երեւան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման եւ տարածքային կառավարման օրենքի նախագիծը, ինչպես նաեւ հարակից տասից ավելի օրենքներ ներառող օրենսդրական փաթեթը, որն սկսվել էր քննարկվել Ազգային ժողովի հերթական՝ դեկտեմբերի 3-ից գումարված քառօրյայում, երեկ հասավ պատգամավորների ելույթների փուլին: Հիմնական զեկուցող, տարածքային կառավարման փոխնախարար **Վաչե Տերտերյանին** եւ հարակից զեկուցող, ԱԺ պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ **Դավիթ Հարությունյանին** պատգամավորների ուղղած հարցերում արտահայտված տարբեր մտահոգությունները խտացրած ներկայացրեց խմբակցություններից դուրս մնացած **Վիկտոր Դալլաքյանը**: Ըստ նրա՝ պայքար է գնում Երեւան քաղաքի համար. ովքեր տիրապետեն Երեւան քաղաքին, տիրապետելու են ողջ Հայաստանին, իսկ քննարկվող օրենսդրական փաթեթն այն մասին է, թե ինչպես Երեւանի քաղաքապետին դարձնեն դեկորացիա եւ ավագանու խամաճիկ: Այդ փաթեթն, ըստ Դալլաքյանի, երկու արատավոր սկզբունքի վրա է կառուցված՝ տեղական ինքնակառավարման մարմնի ընտրությունների կուսակցականացում, ընտրությունների ձեւն էլ արատավոր է. «Իսկ եթե մարդը չի ուզում որեւէ կուսակցության ցուցակում լինել, արգելում եք նրան ընտրվել, սահմանադրությամբ դրա իրավունքը չունեք՝ դե վերացրեք մեծամասնական ընտրակարգը»: Այս բոլորի պատճառն այն է, որ Երեւանի քաղաքապետի ուղիղ ընտրության դեպքում քաղաքապետը կդառնա երկրի նախագահի մրցակիցը: Մի խոսքով, ըստ Դալլաքյանի, Երեւանին տիրանալու այս պայքարը Երեւանի եւ պետության շահերի հետ ոչ մի կապ չունի, իսկ դրա մասին դեռ սահմանադրական փոփոխությունների ժամանակ էր Դալլաքյանը գլխի ընկել, երբ առաջարկում էր սահմանադրությամբ ամրագրել Երեւանի քաղաքապետի չմիջնորդավորված ընտրություններ:

Ավելի հասկանալի լինելու համար ընթերցողին ասենք, որ օրենսդրական փաթեթի հիմնական նախագիծը (անվանումը՝ նյութի սկզբում-Մ.Խ.) Երեւանի տեղական ինքնակառավարման երկաստիճան համակարգ եւ Երեւանի քաղաքապետի անուղղակի ընտրություններ է ամրագրում՝ քաղաքապետին եւ ավագանուն տեղական ինքնակառավարման եւ պատվիրակված լիազորություններ վերապահելով: Ի դեպ, այս նախագծով Երեւանը համայնք է, որը կառավարում են համամասնական ցուցակով ընտրված 65 հոգանոց ավագանին եւ քաղաքապետը, ընդ որում՝ քաղաքապետն ընտրվում է միջնորդավորված, ավագանու միջոցով: Երեւանի քաղաքապետի ընտրությունները անցկացվում են Երեւանի նորընտիր ավագանու առաջին նիստում: Ընդ որում՝ եթե Երեւանի ավագանու ընտրությունների արդյունքում ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններից մեկը ստանում է ավագանու անդամների տեղերի 50 տոկոսից ավելին, ապա այդ կուսակցության թեկնածուների ցուցակի առաջին հորիզոնականում գտնվող անձը համարվում է ընտրված Երեւանի քաղաքապետ: Եթե տվյալ կուսակցության ընտրական ցուցակի առաջին հորիզոնականում գտնվող անձը չի համապատասխանում Երեւանի քաղաքապետին առաջադրվող պահանջներին՝ ընտրված է համարվում այդ ցուցակի հաջորդ համարը: Եթե որեւէ կուսակցություն չի ստանում 50 տոկոսից ավելին, ապա ավագանու խմբակցությունները կարող են իրենց կուսակցության թեկնածուների ցուցակի առաջին հորիզոնականում եղած անձին առաջադրել քաղաքապետի թեկնածու, վերջինիս հրաժարվելու դեպքում՝ առաջադրվելու իրավունքը փոխանցվում է հաջորդին: Քաղաքապետ է ընտրվում այն թեկնածուն, որն ստանում է Երեւանի ավագանու անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությունը: Եթե առաջադրված թեկնածուներից որեւէ մեկը չի ստանում ավագանու ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությունը, ապա առավելագույն ձայներ ստացած թեկնածուների քվեարկության երկրորդ փուլ է տեղի ունենում:

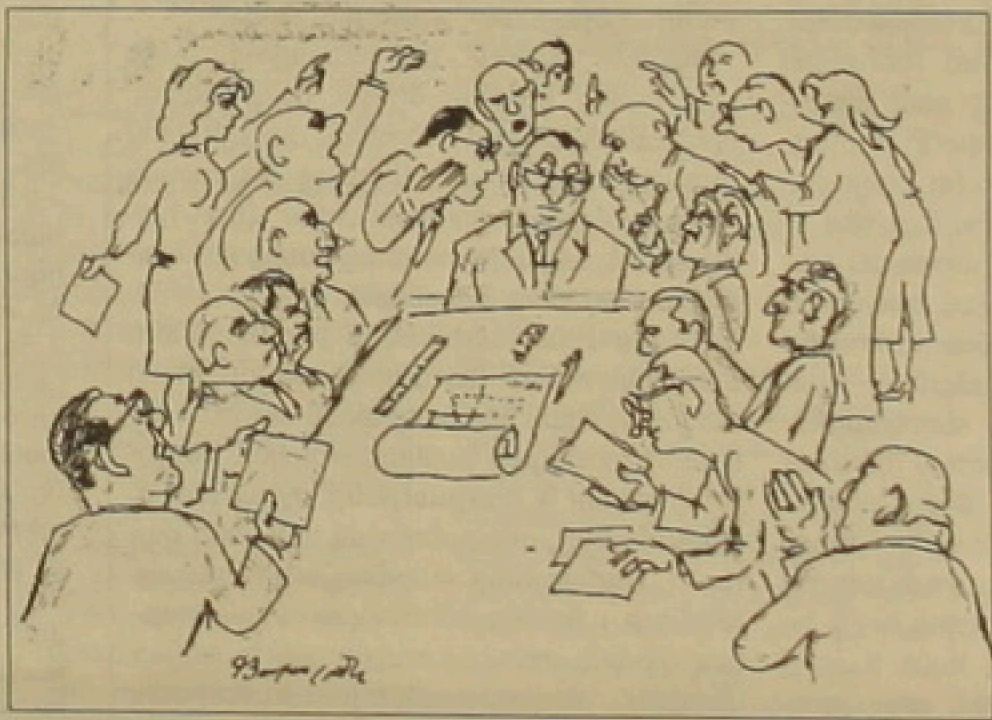

Մանրամասների մեջ առավել չխորանալով՝ անդրադառնանք փաթեթի առթիվ արտահայտված պատգամավորների դիտարկումներին, որոնցից ոչ ոք, ի դեպ, այդպես կտրական չէր, ինչպես Վիկտոր Դալլաքյանը: Օրինակ՝ «Ժառանգությունից» **Արմեն Մարտիրոսյանը** եւս համոզված էր, որ Երեւանի քաղաքապետն ընտրովի պետք է լինի, իսկ լայն լիազորություններով ավագանին կարող է հակակշռել ուղղակի ընտրված քաղաքապետին: Ըստ նրա՝ վարչական 12 շրջանները Երեւանի համար շատ են, նա առաջարկեց միավորումներով կիսով չափ կրճատել դրանք, իսկ, օրինակ, այն տարբերակը, որ համամասնական ցուցակի անդամներն, ասենք, կարող են մի երրորդ անձի առաջարկել քաղաքապետի պաշտոնում, եւ դա այս փաթեթով նախատեսված չէ՝ սահմանադրական իրավունքի տեսակետից սահմանափակում համարեց:

ՀՅԴ-ից **Արծվիկ Մինասյանն** էլ էր գտնում, որ ավագանու եւ քաղաքապետի լիազորությունների հստակ բաշխում պետք է լինի, բացի այդ՝ եթե ավագանին տրոհվում հիմունքներով պետք է վարձատրվի, վերահսկիչ պալատի դերը պետք է արտացոլված լինի՝ ԱԺ-ն ինչպե՞ս է վերահսկելու քաղաքապետին: Ըստ ՀԺԿ-ից **Մկրտիչ Մինասյանի**՝ այս օրենքով քաղաքը վերջապես կկառավարվի քաղաքականություն իրականացնող մեկ կետից: Նա առաջարկեց ավագանու ընտրության շեմը կուսակցությունների համար 7 տոկոս, դաշինքների համար 9 տոկոս իջեցնել, շատ է, թող լինի այնպես, ինչպես խորհրդարանական ընտրությունների դեպքում է՝ 5 եւ 7 տոկոս համապատասխանաբար:

Խմբակցությունների տեսակետները փաթեթի մասին կինչեն այսօր:

ՄԱՐԻՆԵ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Այսօր

◆ՀՀ կառավարության նիստերի դահլիճում տեղի կունենա «Ազգային վերածնունդ» կուսակցության համագումարը: Քննարկվելու է ՀՌԱԿ-ի հետ միավորման հարցը:

◆Ժամը 10.00-ին Կենտրոնական բանկում կմեկնարկի երկօրյա սեմինար, որին կմասնակցի նաեւ Մեծ Բրիտանիայի ֆինանսական օմբուդսմենը:

◆Ժամը 14.00-ին Չեխովի 33 հասցեում տեղի կունենան միջոցառումներ՝ նվիրված «Փրկություն» ՀԿ-ի հիմնադրման 10-ամյակին եւ Հաշմանդամների միջազգային օրվան:

◆Ժամը 15.15-ին «Կոնգրես» հյուրանոցում՝ «Իմ հարցը ապագա նախագահին» խորագրով մրցույթի առաջին փուլի ամփոփումը:

◆Ժամը 14.00-ին Մոսկվայի տանը տեղի կունենա Ս. Հովհաննես եկեղեցու կիրակնօրյա դպրոցի սաների նկարների ցուցահանդեսը:

Էլի մի շարժում հանուն ՀՀ բարօրության

«Լեգիտիմ նախագահ-2008»

Եղած կուսակցությունները, դաշինքներն ու շարժումները բավական չէին եւ ինչպես խորհրդարանական ընտրություններից առաջ ստեղծվեց Հակակրիմինալ շարժումը, այնպես էլ երեկ՝ նախագահական ընտրություններից առաջ ձեւավորվեց եւ իր գործունեության մասին հրապարակային հայտարարություն արեց եւս մի շարժում: Անվանումը՝ «Լեգիտիմ նախագահ-2008», անդամները Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին սատարող ուժերն են, մյուս ցանկացողներն էլ կարող են միանալ շարժմանը, անգամ եթե կողմնակից չեն ո՛չ նախկին, ո՛չ ներկա իշխանություններին: Համենայն դեպս սա էր ՍԴՀ կուսակցության ատենապետ **Լյուդմիլա Սարգսյանի**, «Հայրենիք եւ պատիվ» կուսակցության նախագահ **Գառնիկ Մարգարյանի** ու այս տարի խորհրդարանական ընտրություններին ՆԺԿ ցուցակներով մասնակցած **Գուրգեն Եղիազարյանի** ներկայացրած տեղեկությունը: Նրանց իսկ հավաստմամբ «Լեգիտիմ նախագահ-2008» շարժումը նպատակ ունի՝ հանուն Հայաստանի զարգացման, ֆորպոստացումը դադարեցնելու ակտիվացնել հասարակությանը, որպեսզի երկրում հաստատվեն իրավական կարգեր եւ լեգիտիմ ճանապարհով իշխանություն ընտրվի: Այս նպատակի իրականացման առաջին քայլն արվեց. «Կոչ ենք անում ՀՀ քաղաքական կուսակցություններին ու քաղաքացուն, գիտակցաբար մոտենալ այդ հարցին, չտարվել մանր-մունր գայթակղություններով, գիտակցել, որ եթե այսօր նա ընդամենը հինգ-տասը հազարով վաճառվում է, ապա նա վաճառում է իրեն եւ իր երեխայի ապագան», հորդորեց Լյուդմիլա Սարգսյանը:

Գառնիկ Մարգարյանն էլ օգտվեց պատմական էքսկուրսի հնարավորությունից՝ փաստելու. «Գործն այս վաղուց է սկսված, եթե պատմական էքսկուրս կատարենք, ապա 2003 թվականից: Երբ Հայաստանի Հանրապետությունում ձեւավորվում են տարբեր ուժեր, առողջ ուժերի մասին է խոսքը, շարժումներ, հասարակական կազմակերպություններ, եւ որոնք նպատակ են դրել Հայաստանի Հանրապետությունն ազատել չարիքից: Չարիքը մեկն է՝ ոչ լեգիտիմ իշխանություն, որի հենքն ու հիմքը կրիմինալն է»:

2008-ի նախագահական ընտրություններով կարող է ամբողջանալ կրիմինալի իշխանության գոյությունը եւ դա է, որ շարժման ներկայացուցիչները փորձելու են կանխել վերարտադրության հնարավորություն չթողնելով: Գործունեությունն այդ շարժումը պատկերացնում է կոռումպացված նախարարների, օլիգարխների ցուցակի հրապարակմամբ: Ի դեպ, այս «երգը» նույն կատարմամբ հնչեցվում էր եւ հակակրիմինալի կազմավորման փուլում: Շարժման պայքարի զինանոցում կա նաեւ ընտրակեղծիքները հրապարակային դարձնելու ծրագիրը: «Լեգիտիմ նախագահ-2008» շարժման՝ մասնավորապես նրա ներկայացուցիչ Գուրգեն Եղիազարյանի կարծիքով, ոչ լեգիտիմության բոլոր չարիքներից ազատող էլ ունենք ՀՀ նախագահի թեկնածուների շարքում. «Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը միակն է, որ այս երկրին ազատություն կբերի, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը միակ խոչընդոտն է կրիմինալի հզորացման ճանապարհին»: Այս փաստումը տալուց հետո Գուրգեն Եղիազարյանը, որ հայկական քաղաքական դաշտում փուլային ներկայություն է ունեցել նախ Ռոբերտ Քոչարյանի, ապա Արամ Կարապետյանի տիրույթներում, վստահեցրեց, որ այլեւս միակի՝ ԼՏՊ-ի համախոհն ու սատարողն է: Այս ճանապարհով շարժումը ձգտում է սեփական երկրի վերելքի ու օրերս ակնկալում նոր ուժերի անդամակցություն. «Այն ուժերը, որոնք մասնակցում են նախագահական ընտրություններին եւ ընտրվելու ցանկություն ունեն, պետք է միանան շարժմանը, քանի որ հակառակ դեպքում մտադրություն չունեն ազատ, թափանցիկ ընտրություններ անցկացնելու», ասաց Լյուդմիլա Սարգսյանը՝ փաստորեն միակի կարգավիճակ շնորհելով նաեւ շարժմանը:

ՆՈՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Ռուս հարսնացուն մտերմանում է մեր Գրանդ փղիկի հետ

1-ին էջից

Իսկ **Հրանտ Վարդանյանն** էլ «սկեսրոջ» պատասխանատվությամբ անմիջապես հավելեց, թե «հարսը» կույս է, իսկ դրանում հավաստիանալու համար շուտով կտեսնենք նաեւ կարմիր խնձորը. «Փղիկին ընդունել ենք լրիվ հայկական ավանդույթներով, կարմիր խնձորն էլ շուտով կտեսնաք»: Ուժի մեջ է նաեւ Հրանտ Վարդանյանի խոստացած «7 օր, 7 գիշերվա հարսանիքը», որը տեղի կունենա դեկտեմբերի 16-ին՝ մինչ այդ նոր զույգերին հնարավորություն տալով մտերմանալ միմյանց:

Ռուսաստանի վաստակավոր անասնաբույժ **Վլադիմիր Խրոմովը** նշեց, որ Երեւանի կենդանաբանական այգու պայմանները բավարար են, ինչ վերաբերում է միջավայրին համարժվելուն, անասնաբույժն ընդգծեց. «Մոսկվայի խստաշունչ ձմեռներին Մաշա փղիկն արդեն սովոր է եւ շատ հեշտությամբ կհարմարվի Երեւանի բնակլիմայական պայմաններին: Դեռ ավելի լավ, այստեղ նա կշնչի լեռնային մաքուր օդն ու կխմի լեռնային մաքուր ջուրը»: Կենդանաբանական այգու տնօրեն **Սահակ Աբովյանն** էլ հավելեց, որ այգու այսօրվա պայմանները բավարար են, սակայն շուտով կկառուցվի մեծ փղարան, որտեղ կապրեն ոչ միայն նորապսակները, այլեւ նրանց սերունդը: Դեռ 2-3 ամիս է հարկավոր, որպեսզի փղիկները մտերմանան ու ծանոթանան: Կենդանաբանական այգու տնօրենն ասաց, որ փղերի հղիությունը տեւում է մոտ 22 ամիս, որից հետո կարելի է սպասել նրանց առաջին սերնդին: Հրանտ Վարդանյանն էլ հպարտությամբ ակնկալություն հայտնեց. «Ծնվելու են Գրանդիկներ եւ Քենդիներ»:

Ռուս «հարսի» համար «Գրանդ հոլդինգը» բավական գումար է ծախսել: Մաշայի խնամքի համար ընկերությունը կենդանաբանական այգուն է փոխանցել 150 հազար դոլար, որից 62 հազարը կենդանու գինն է, իսկ 70 հազար դոլարը վճարվել է ինքնաթիռի վարձակալության համար. եւս 150 հազար դոլար տրվել է կազմակերպչական ծախսերի համար: Ինչ վերաբերում է «Գրանդ քենդի» ընկերության խորհրդանիշ եւ փոքրիկների սիրելին դարձած Գրանդիկին, ապա նրա խնամքի համար «Գրանդ քենդի» ընկերությունը յուրաքանչյուր ամիս կենդանաբանական այգուն 200 հազար դրամ է փոխանցում:

Գրանդիկի հարսնացուի որոնումները վաղուց էին սկսվել, երբ նա հասել էր սեռական հասունացման տարիքին: Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը Հնդկաստան կատարած պաշտոնական այցի ժամանակ Հնդկաստանի վարչապետին էր հանձնել հայ մանուկների խնդրանք-նամակները, որոնցում փոքրիկները խնդրում էին աջակցել փղիկի ձեռքբերման հարցում: Ու թեեւ Հնդկաստանի կառավարությունը որոշել էր տալ փղիկին, սակայն տեղի կենդանաբանական այգու ներքերատեսչական պայքարի հետեւանքով փղիկը սատկել էր:

Հետո «Գրանդ հոլդինգը» փղիկի որոնումները շարունակեց Շրի Լանկայում, որտեղ էլ կառավարությունը համաձայնեց տրամադրել փղիկ, սակայն կառավարությանը դաշի տվեց Շրի Լանկայի բնապահպանական կազմակերպություններից մեկը. դատական հայցի լսումը նախատեսված է եկող տարվա մարտի 1-ին: Հրանտ Վարդանյանը հայտնեց, որ Շրի Լանկայի փղիկին ձեռք բերելու համար իրենք արդեն ծախսել են 70 հազար դոլար եւ դատական գործի հաջող ավարտից հետո փիղը կբերվի Հայաստան:

«Գրանդ հոլդինգը» շուտով տպարան կաշխատեցնի

«Գրանդ հոլդինգ» ընկերության նախագահ **Հրանտ Վարդանյանը** երեկ հայտնեց, որ շուտով իրենք կսկսեն տպարան աշխատեցնել, ինչի խոստումը վաղուց էին տվել: Հրանտ Վարդանյանը տեղեկացրեց, որ մինչեւ հունվար նաեւ սուրճ են արտադրելու, որը պատրաստվելու է դրսից բերված տասը տեսակի սուրճի խառնուրդից: Ընկերությունում սուրճի ասպարեզում սպասվելիք մրցակցությունից չեն վախենում: «Երբ մենք սկսեցինք ծխախոտ արտադրել, շուկայում 8 տոկոս ունեինք, բայց մենք կարողացանք շուկայի 59 տոկոսից ավելին ունենալ», ասաց Հրանտ Վարդանյանը՝ անցնող տարվա իրենց գործունեությունը գնահատելով բավարար. «Մենք մեր ծրագրերը առավելագույն ձեւով չկարողացանք կատարել, բայց նվազագույնից ավելին կարողացել ենք անել»:

Գ. Գ.

ԳՈՒԳԱՐԱՑ ԹԵՄՈՒՄ

Պատմական հիշողությունը կորցնողը ներկա եւ ապագա չի ունենա

21-րդ դարում, երբ անընդհատ խոսվում է մարդու իրավունքների պաշտպանության ու մշակութային արժեքների պահպանության մասին, ամենուր իշխում է կույր հավատը «ամենակարող» Ամերիկայի հանդեպ, անվերապահորեն ընդունվում են եվրոպական արժեքները, մենք՝ հայերս, միամտաբար շարունակում ենք մեր հույսը դնել գերտերությունների վրա, թե իբր միայն նրանց օգնությամբ կարող ենք լուծել հայոց առջեւ ծառացած խնդիրները ու հասնել հայկական հարցի արդարացի լուծմանը: Սակայն մոռանում ենք, որ դարեր շարունակ չարաչար սխալվել եւ այսօր էլ շարունակ պատժվում ենք հույսն ուրիշի վրա դնելու պատճառով՝ հրաժարվելով անցյալի դասերը քաղելուց, ինքներս մեզ ճանաչելուց, մեր ինքնությունից ու ներկայիս սերնդի մեջ ազգային արժեհամակարգ ու գիտակցություն սերմանելուց:

Եվ ո՞ւր ենք հասնելու այսպես:

Միգուցե մանկապարտեզի դաստիարակները, դպրոցների ուսուցիչները, բուհերի դասախոսները կամ հոգեւոր ու քաղաքական այրերն ասեն:

«Անհրաժեշտ է դեռեւս մանուկ հասակից մատաղ սերնդի մեջ ազգայինը դաստիարակել, ոչինչ չխնայել նրանց հայեցի կրթության ու դաստիարակության համար, ազգային, պատմամշակութային արժեքները լուսաբանել ու հիշողությունն արթնացնել՝ անցյալի սխալները չկրկնելու ու ապագային որպես լավատեսական, նույնպես եւ իրատեսական նայելու համար, որպեսզի տեր լինենք մեր երկրին ու մեր մշակույթին, Հայոց հարցը սեփականը համարենք՝ առանց հույս դնելու օտար տերությունների ու նրանց քաղաքական խաղերի վրա: Միայն այսպես մենք կարող ենք հետ բերել մեր կորսված արժեքները, որ հող ու մշակույթ չեն միայն, այլ մի ամբողջ աշխարհ՝ Հայոց աշխարհ», մեծ ցավով ու դառնությամբ, մեծ ցասումով եւ մեծ հայրական հորդորով էր Գուգարաց թեմի առաջնորդ Սեպուհ եպս. Չուլջյանը դիմում Վանաձորի առաջնորդանիստ Սբ. Գր. Նարեկացի եկեղեցում կազմակերպված միջոցառման մասնակիցներին՝ Վանաձորի պետական մանկավարժական ինստիտուտի պատմական ու բանասիրական ֆակուլտետների ուսանողներին ու դասախոսներին, գիտաշխատողներին, լրագրողներին ու մտավորականներին:

Թեմակալ առաջնորդի օրհնությամբ եւ նախաձեռնությամբ Մայր եկեղեցում կազմակերպված միջոցառումների շարքը նվիրված էր հայոց պատմամշակութային արժեքների ճանաչմանը, հիշողության վերարթնացմանն ու հայ մարդու մեջ ազգային ինքնության ու գիտակցության վերահաստատմանը՝ սեփական ժողովրդի պատմության մասին խորհելու տեղիք տալով:

Առաջին երկու հանդիպումները նվիրված էին կորուսյալ դրախտ Արեւմտյան Հայաստանին. մզկիթների վերածված քրիստոնեական տաճարներ, ոսկի որոնողների ձեռքերով քանդված եկեղեցիներ ու ջարդված խաչքարեր, թրքաբնակ եւ քրդաբնակ հայոց տներ, ավերակ ու ամայի հայոց սրբազան հողեր: Եվ այս ամենը ներկայացվեցին ականատեսների աչքերով: Գուգարաց թեմի առաջնորդ **Սեպուհ եպս. Չուլջյանը**, որ ծնվել է Արեւմտյան Հայաստանի Մալաթիա քաղաքում (ներկայիս Թուրքիայի տարածքում), Շիրակի թեմի առաջնորդ **Միքայել եպս. Աջապահյանը** եւ պատմաբան **Սամվել Կարապետյանը** հայրենավոր ուսանողների ու դասախոսների հետ օգոստոսին դեպի Արեւմտյան Հայաստան կատարած իրենց ուխտագնացության տպավորությունները հայտնեցին: Ճանապարհորդություն-ուխտագնացության ժամանակ ձեռք բերված հարուստ պատմական տեղեկությունները, լուսանկարներն ու հիշարժան պատմությունները ներկայացվեցին միջոցառման մասնակիցներին: Սրբազան հայրերը հուզմունքով էին հիշում Թուրքիայում ապրող «մենք հայ ենք, ու այս հողը հայոց հողն է» հպարտությամբ ասող այն մի քանի հայերի մասին, ում մեջ հայի ազգային գիտակցությունն է դեռեւս ապրում, չնայած Թուրքիայում են՝ թշնամիներով շրջապատված: Մխիթարողը միայն թուրքի շուրթերով հայի մասին կարոտով ասված՝ «Ի՜նչ մշակույթի տեր մարդիկ էին այդ հայերը, քանի՜ տեսակ խաղող էին աճեցնում.... գնացին, ու էստեղի համն ու հոտը կորավ» բառերն էին:

Պատմաբան Սամվել Կարապետյանի ներկայացրած տեսանյութը նվիրված էր Արեւմտյան Հայաստանի պատմական հուշարձաններին եւ նրանց այսօրվա վիճակին, որը ոչ միայն դառնություն, այլ նաեւ ցասում ու բողոք է առաջացնում իրեն հայ համարող յուրաքանչյուրի մեջ:

Ընդառաջելով ուսանողների եւ դասախոսների ցանկությանը՝ թեմակալ առաջնորդ Սեպուհ սրբազանի նախաձեռնությամբ երրորդ անգամ կազմակերպված հանդիպումը նվիրված էր **«Ջուղա»** ֆիլմին, որ նկարահանել է հայկական ճարտարապետությունն ուսումնասիրող կազմակերպությունը (ռեժիսոր՝ **Տիրան Կարապետյան**): Ճանաչողական մեծ նշանակություն ունեցող ֆիլմ, որ ցուցադրվել է մի շարք փառատոներում, ընդհուպ Եվրոխորհրդում, արժանացել ՀՀ նախագահի մրցանակին եւ բազմիցս հեռարձակվել տարբեր հեռուստաընկերություններով, ցուցադրվել մայրաքաղաքում, մարզերում: Ներկաները ծանոթացան ծաղկուն քաղաքից ավերակ դարձած պատմական Ջուղայի պատմությանը, ցավով ականատես դարձան Ջուղայի հայկական գերեզմանոցի գեղաքանդակ ու ծաղկյալ խաչքարերի ոչնչացմանը թուրքերի ձեռքով:

«Մինչեւ ինքներս մեզ չճանաչենք, ոչինչ չենք կարող հասնել, մինչեւ ցավ չզգանք, բուժման մասին չենք մտածի», վրդովմունքով դատապարտեց Սրբազան հայրը ներկայումս Հայաստանում եւ ընդհանրապես տիրող համատարած անտարբերությունը հայոց մշակութային արժեքների նկատմամբ:

Խոսելով նմանօրինակ միջոցառումների կազմակերպման կարեւորության եւ ֆիլմի ճանաչողական նշանակության մասին՝ Վանաձորի պետական մանկավարժական ինստիտուտի ռեկտոր **Գ. Խաչատրյանը**, պրոռեկտոր **Ա. Սահակյանը**, գրականության ամբիոնի վարիչ **Մ. Սանթոյանը** ուսանողների ու դասախոսների անունից շնորհակալություն հայտնեցին իրենց հոգեւոր առաջնորդին՝ հայրենասիրական միջոցառումների նմանօրինակ շարքի համար, ապա բարձր գնահատեցին ֆիլմի հեղինակների հայրենանվեր աշխատանքը:

Սրբազան հայրը ուսանողներին ու դասախոսներին խոստացավ առաջիկայում եւս շարունակել ճանաչողական եւ դաստիարակչական միջոցառումների այս շարքը՝ նախատեսելով համալրել ոչ միայն պատմական անցյալի, այլեւ մեր օրերում, մեր կողքին կատարվող նմանօրինակ բարբարոսությունների մասին լուսանկարներով:

ԱՍՏՂԻԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Վանաձոր

Առանց սխալվելու իրավունքի

Մենք՝ հայերս, բիբլիական ժողովուրդ ենք, արդեն երեսուն դար ապրում ենք Հայկական լեռնաշխարհում, ունենք սեփական այբուբեն, հնդեվրոպական լեզվաընտանիքում առանձին խումբ կազմող լեզու, սեփական ճարտարապետական ոճ, մշակույթ: Մեր առաքելական եկեղեցին առաջինն է ընդունել քրիստոնեություն, բայց մենք նաեւ առաջինն ենք մոռացել դրա պատվիրանները: Մենք Եվրոպա կամ Ասիա չենք. մենք ուրիշ ենք: Միայն մենք կարող ենք կռվել թշնամիների դեմ եւ միաժամանակ, հայրենիքում ապրելով, սպանել միմյանց: Եվ հիմա ամենամեծ վտանգը բխում է հենց հայերից. «բարեկամ» կարող է լինել նա, ով երկրի ներսում կպաշտպանի հային: Մենք ուրիշ ենք, եւ պատվիրաններն էլ պետք է ուրիշ լինեն: Հային սպանողը պետք է խստիվ պատժվի: Մեր եկեղեցին պետք է մարդկանց գլուխները մտցնի, որ ամենամեծ մեղքը հայրենակցի սպանությունն է:

Այս խնդրի լուծումից հետո պետք է այնպես անել, որ յուրաքանչյուր նորմալ ընտանիքում լինի զենք ի դեպս պատերազմի, տարեկան երկու անգամ անցկացվեն հավաքներ (կա Ղարաբաղի փորձը): Զենքը պետք է պաշտամունքի առարկա լինի, օգտագործվի միայն թշնամիների դեմ եւ երկրի պաշտպանության համար:

Այդ նպատակով առաջարկվում է ստեղծել հայրենասերի (եւ ոչ թե գողի) կողմից ղեկավարվող հատուկ հիմնադրամ, ուր համայն աշխարհի հայերը կարող են փոխանցել միջոցներ (յուրօրինակ զինվորական հարկ): Հիմնադրամի կարգախոսը կարող է լինել՝ «Հանուն Աստծո, բանակի եւ Հայաստանի»: Կաշառակերության մեջ բռնվողի մի անդամը կտրել, որպեսզի ամեն ինչ ծախու համարող հայի տեսակը վերանա:

Ազգի ռեսուրսների համալրման նպատակով միաժամանակ թույլատրել երկքաղաքացիություն: Երկքաղաքացիությունն օգտագործելով՝ ազատագրված տարածքներ բերել հատկապես ծանր վիճակում գտնվող երկրների, օրինակ՝ Աբխազիայի հայերին, որտեղ նրանք ստիպված են կռվել իրար դեմ: Բերել նաեւ Միջին Ասիայից եւ հատկապես իսլամ ընդունած հայերին: Կոմլեմենտար քաղաքականությունը լրացնել սփյուռքակցման քաղաքականությամբ:

Ռուսաստանում եւ Ամերիկայում մեր ամենամեծ համայնքներն են. մենք չենք միջամտի երկու հսկաների վեճին: Ֆրանսիացիները մեր փաստաբաններն են: Նրանք օգտագործում են Հայկական հարցը, հուսալով, որ Եվրոպան չեն հեղեղի միլիոնավոր թուրքեր, ունենալով ֆրանսիացիներին կամ գերմանացիներին համահավասար իրավունքներ: Վրաստանը հարկավոր է որպես կյանքի ճանապարհ, որտեղ կառավարման լծակն Ախալքալաքն է: Երկրորդ ճանապարհն է՝ Աստրախան-Էնզելի (Իրան): Հայաստանի կառավարությունը եւ Ռուսաստանի հայերի միությունը պետք է առավելագույն ջանքեր գործադրեն դրա բացման համար: Իրանը բարեկամական երկիր է, ինչն ապացուցում է գործերով: Թուրքիան հարեւան է եւ անցյալի դուռ. հարկավոր է զգուշորեն փակել, բայց միշտ հիշել, որ լավ թուրքն այնուամենայնիվ թուրք է: Չխնդրենք բացել սահմանը կամ ճանաչել ցեղասպանությունը. մարդասպանը երբեք չի խոստովանում, որ մարդասպան է: Դա պետք է որոշի միջազգային դատարանը կամ ուժը, որն առայժմ չունենք: Դա բնութագրում է թուրքին. կամ ատրճանակը դնում ես քունքին, կամ փող ես տալիս: Բոլոր վերոհիշյալ երկրները պետք է լինեն մեր հետաքրքրությունների ուղեծրում: Մենք պետք է ունենանք լավ հարաբերություններ, քանի որ այնտեղ ապրում են մեր հայրենակիցները:

Խորհրդարանում պետք է լինեն այդ 6 երկրներին աջակցող խմբակցություններ: Մեր բանակը պետք է պատշաճ բարձրության լինի, զինվորները չպետք է քաղցեն, պետք է արձակվեն ոչ թե դոլարների, այլ օրինակելի վարքի դիմաց, մարտական սպաները չպետք է հալածվեն (ի դեպ, ԼՂՀ-ն կարող էր քաղապաստան տրամադրել Սեֆիլյանին):

Եվս մեկ պատվիրան, որը պահպանվել է միայն հայերի մեջ: Բաժանվելիս իրար ասում ենք «չվախենաս», քանզի մեզ հետ են Աստված, մեր բանակը եւ արժանապատվությունը:

Ունենք համայն հայության համար Հայաստանը զարգացած եւ ապահով երկիր դարձնելու եզակի հնարավորություն: Չունենք սխալվելու իրավունք:

Ռ. ԴՈՒՄԱՆՅԱՆ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ադրբեջանցիներն ուզում են շագանակ հանել ուրիշի կրակից

Մոսկովյան «Նեզավիսիմայա գազետան» ընդարձակ հոդված էր հրապարակել «Մեծ Ադրբեջան. պատրանք, թե՞ իրողություն» վերնագրով: Տալով նավթադոլարներից շփացած երկրի ներկա պատկերը (2010 թվականին Ադրբեջանը կստանա շուրջ 10 միլիարդ դոլար զուտ եկամուտ), վերլուծական նյութի մեջ ուշադրությունը կենտրոնացված էր այդ պետության արտաքին քաղաքականության որոշ կողմնորոշիչների ու մասնավորապես ադրբեջանա-իրանական առնչությունների վրա:

Բանն այն է, որ նավթի շնորհիվ զարգացնելով էկոնոմիկան եւ բարձրացնելով մարդկանց կենսամակարդակը, Ադրբեջանը լայն քարոզարշավ է ծավալել այսպես կոչված Հարավային Ադրբեջանի խնդրով: Բաքվում ըստ երեւույթին շատերն են գալիս այն համոզմանը, որ իրանցի «հայրենակիցները» պատրաստ են «ազգային-ազատագրական պայքար» ծավալել անկախության համար: Ստացվում է, որ եթե նման ձգտումներ են դրսեւորում ղարաբաղցիները, ապա դա անջատողականություն է, իսկ եթե իրենց պայմանական ցեղակիցները՝ արդարացի պայքար: Ընդ որում, Իրանի ներքաղաքական քայքայման գործընթացը ազերները առաջին հերթին կապում են ԱՄՆ-ի հետ. եթե ամերիկացիները ռազմական հարված հասցնեն Իրանին, ապա դա հիանալի հեռանկար կբացի «միասնական մեծ Ադրբեջանի» ստեղծման համար, որը դառնալով տարածաշրջանի հզոր տերություն, Ղարաբաղի խնդիրը կլուծի «մեխանիկորեն»:

Հոդվածում, սակայն, մեղմ ասած, կասկածներ են հայտնվում նման պլանների իրագործման կապակցությամբ: Նախ, հաշվի չի առնվում Իրանի ներքաղաքական կացությունը: Այդ պետությունը միաձուլված է համապետական գաղափարներով ու կրոնով: Երկրի բոլոր ազգերը, այդ թվում նաեւ տեղաբնակ ադրբեջանցիները, լայնորեն ներգրավված են իրանական հասարակության մեջ եւ պարսիկների հետ մեկտեղ մտնում են երկրի քաղաքական, տնտեսական, ռազմական, հոգեւոր վերնախավի մեջ: Համենայն դեպս առ այսօր իրանցի ադրբեջանցիները անջատողական լուրջ նկրտումներ հանդես չեն բերել:

Բացի այդ, վստահություն չի հայտնվում, թե Ադրբեջանը կկատարի վերջերս Թեհրանում կայացած մերձկասպյան պետությունների գագաթաժողովում ընդունված այն պարտավորությունը, որի մասնակիցներից ոչ մեկը իր տարածքը չի տրամադրի երրորդ երկրների ռազմական գործողությունների համար: Արդեն այսօր դժվար է թաքցնել ամերիկյան ռազմական ներկայությունը Ադրբեջանում. մոտ երկու հազար մասնագետներ արդիականացրել են 9 օդանավակայան, 2 ռադարային կայանք, ամենայն հավանականությամբ 2010 թվականին ամերիկացիների տնօրինությանը կհանձնվի նաեւ Գաբալայի ռադիոլոկացիոն կայանը: Այսինքն, ամեն ինչ հանգում է նրան, որ Ազերստանը դառնա հենակետ ընդդեմ Իրանի: Ընդսմին, ամերիկացիները ճնշման լծակներ ունեն Ադրբեջանի նկատմամբ, եթե վերջինս փորձի խուսանավել (առջեւում նախագահական ընտրություններ են, կարելի է վերանայել վերաբերմունքը Ղարաբաղի խնդրի նկատմամբ եւ այլն):

Բայց, մյուս կողմից, ինչ կշահի Ադրբեջանը, եթե ամերիկացիները, օգտագործելով նրա տարածքը, հարված հասցնեն Իրանին: այդ դեպքում իրանցիները կատարում են իրենց «խոստումը»՝ նրանց հեռահար հրթիռների համար թիրախ են դառնում Բաքուն եւ բոլոր նավթակառույցները: «Հազիվ թե կարելի է հույս դնել, որ ամերիկացիները ադրբեջանական երկրի պաշտպանությանը վերաբերվեն այնպես, ինչպես վերաբերվում են սեփականին», գրում է թերթը:

Հոդվածում, առհասարակ, միանշանակ չի ընդունվում Իրանի դեմ ԱՄՆ-ի հաղթանակի հավանականությունը, որի կրակից ադրբեջանցիներն ուզում են շագանակ հանել: Ինչի՞ հանգեցրեց Իրաքի «դեմոկրատացումը», որ ինչի հանգեցնի հոգեւոր ու ռազմական առումով շատ ավելի հզոր, ինքնավստահ ու ագրեսիվ պետության վրա հարձակվելը: Դա ահեղ պայթյուն կլինի ողջ Մերձավոր Արեւելքի համար, որի շոշափուկներից ամերիկացիները դուրս կպրծնեն միայն բզկտված:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

ԱԶԳ Միջազգային

«Թյուրքական աշխարհի միասնության գաղափարը լուրջ չի ընկալվում Միջին Ասիայում»

Խոստովանում է Անկարայում գործող կենտրոնի ադրբեջանցի աշխատակիցը

Նոյեմբերի 21-ի համարում «Ազգը», անդրադառնալով «Թյուրքական պետությունների եւ հասարակությունների բարեկամության, եղբայրության ու համագործակցության» 11-րդ համագումարին, որը նոյեմբերի 17-19 հրավիրվել էր Բաքվում, կարծիք էր հայտնել, որ թյուրքական աշխարհի միասնությունն ընդամենը ցանկություն է, որքան էլ դրա նախաձեռնությունն ստանձնի Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը:

Դրան էր հետեւել «Միջին Ասիայի թյուրքալեզու հանրապետությունները հավասարակշիռ քաղաքականություն են վարում» վերնագրով մեր թերթի նոյեմբերի 28-ի համարում հրապարակված երկրորդ անդրադարձը, որտեղ մասնանշվում էր, որ հակահայկական քաղաքականությունը նաեւ այս հանրապետություններին վերագրելու դեպքում ինքնաբերաբար կքողարկվեն համագումարի մասնակիցների հակասությունները եւ համերաշխության պատրանք կստեղծվի նրանց միջեւ:

Տվյալ դեպքում մենք փորձել էինք ընդգծել, որ անկախ համագումարում հնչած «մեկ ազգ, վեց պետություն» կարգախոսներից, Ղազախստանը, Ուզբեկստանը, Ղրղզստանը եւ Թուրքմենստանը Հայաստանի եւ հայերի հարցում առնվազն տեղի չեն տալիս թուրք-ադրբեջանական նկրտումներին:

Թյուրքական պետությունների միջեւ համերաշխության բացակայության վերաբերյալ կարծիք է հայտնել նաեւ «Ջումհուրիեթը», ընդ որում դեկտեմբերի 3-ին՝ այն էլ հրապարակելով Թուրքիայի ազգային անվտանգության ռազմավարությունների ուսումնասիրման կենտրոնի Մերձավոր Արեւելքի եւ Կովկասի բաժնի աշխատակից Ջավիդ Վելիեւի հոդվածը:

Մինչ «Միջին Ասիան խուսափողական էր» վերնագրով հրապարակված հոդվածի բովանդակությունը ներկայացնելն ասենք, որ վերոհիշյալ կենտրոնը գործում է Անկարայում, ստեղծվել է 2004-ի հունվարին: Հոդվածում բացահայտվում է թյուրքական աշխարհի միասնությանը Թուրքիայի տված նշանակության կարեւորությունը, միասնության հարցում Ադրբեջանին հասկացված դերակատարությունը, միասնական աշխարհի ձեւավորմանն ու համանման համագումարներին Միջին Ասիայի հանրապետությունների միանգամայն անբարենպաստ մոտեցումը, ինչպես Անկարայի, այնպես էլ Բաքվի համար:

Հոդվածագիրը նշում է, որ վերոհիշյալ համագումարը համատեղ նախաձեռնությամբ կազմակերպել են «Արտերկրում բնակվող ադրբեջանցիների պետական կոմիտեն» եւ «Թյուրքական պետությունների եւ հասարակությունների բարեկամության, եղբայրության եւ համագործակցության» հիմնադրամը: Համագումարի բացմանը մասնակցել են Ադրբեջանի եւ «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» նախագահներն ու վարչապետ Էրդողանը, իսկ փակումը կատարել է Թուրքիայի 9-րդ նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը:

Այնուհետեւ նա շարունակում է. «Համագումարի հրավիրումը Բաքվում բարոյական եւ քաղաքական կարեւոր նշանակություն ուներ թյուրքական աշխարհի համար: Նախ՝ հայտնի էին Ադրբեջանի թյուրքական աշխարհի ինտեգրմանն ուղղված կարողությունները:

Վերջին տարիներին Ադրբեջանին հաջողվել էր ամրապնդել դիրքերը Հարավային Կովկասում ու միջազգային էներգետիկ շուկայում, ուստի թյուրքական աշխարհի նկատմամբ նրա դիրքորոշումը հստակեցման առումով մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել համագումարում»:

Ընդգծելով այս ամենը, հոդվածագիրն ավելացնում է, որ համագումարն Ադրբեջանում առաջին անգամ էր հրավիրվում, նախորդները բացառապես Թուրքիայում էին հրավիրվել, որոնք չէին հանգեցրել որեւէ կոնկրետ արդյունքի եւ Բաքվի համագումարում ընդունված համատեղ հայտարարությունն ընդամենը խորհրդատվական բնույթ է կրում: Ըստ նրա, թեեւ հայտարարության մեջ արտացոլվել են համագումարի օրակարգում Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի նախաձեռնությամբ ընդգրկված դրույթները, սակայն դրա վրա իր կնիքն են թողել Միջին Ասիայի թյուրքական հանրապետությունների խուսափողական եւ պասսիվ մոտեցումները:

«Միջին Ասիայի հանրապետությունները, գրում է հոդվածագիրը, ի տարբերություն Թուրքիայի, Ադրբեջանի եւ «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության», համագումարում մասնակցել էին ոչ թե նախագահի կամ վարչապետի, այլ անհամեմատ ցածր մակարդակով: Թուրքմենստանն այնտեղ ներկայացնում էր նախարարների խորհրդի նախագահի տեղակալը, Ղազախստանը՝ մշակույթի եւ ինֆորմացիայի փոխնախարարը, Ղրղզստանը՝ կրթության նախարարը: Ուզբեկստանի ներկայացուցիչը նույնիսկ հրաժարվել էր ելույթ ունենալ պլենար նիստում: Մինչդեռ նրանք ԱՊՀ գագաթաժողովներին, որոնց ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինն է մասնակցում, պարտադիր ներկայանում են նախագահների մակարդակով»:

Այս ամենի հիմքում, Վելիեւի կարծիքով, թյուրքական պետությունների համագործակցության համագումարների նկատմամբ միջինասիական հանրապետությունների մակերեսային մոտեցումն է, այդ հանրապետություններում թյուրքական աշխարհի միասնության գաղափարի ոչ լուրջ ընկալումը, ինչպես նաեւ ռուսական գործոնի բացասական ազդեցությունը:

Այլ կերպ, Վելիեւն անուղղակիորեն հաստատում է «Թյուրքական պետությունների եւ հասարակությունների բարեկամության, եղբայրության ու համագործակցության» 11-րդ համագումարի առնչությամբ արտահայտված մեր կարծիքը: Կարեւորը, սակայն, մեր կարծիքի հաստատումը չէ, այլ Անկարայում գործող վերոհիշյալ կենտրոնի աշխատակից, ադրբեջանցի հեղինակի խոստովանությունը, որ թյուրքական աշխարհի միասնությունը պատրանք է: Կարեւոր է նաեւ այս խոստովանության ներազդեցությունն ինչպես Ադրբեջանում, այնպես էլ Թուրքիայում, ինչը հասարակական որոշակի կարծիք է ձեւավորում տվյալ երկրներում:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Պուտինական հաղթարշավ

Երբեք չկա ավելի տաղտկալի մի թեմա, քան Ռուսաստանի պառլամենտական ընտրությունները: Որովհետեւ նույնիսկ Արեւմուտքում բոլորի համար պարզ էր, որ այդ «գոտեմարտում» կհաղթի... Պուտինը: Մանավանդ որ նա կոչ արեց քվեարկելու «Միասնական Ռուսաստան» կուսակցության օգտին, որի լիդերն է ինքը: Փաստորեն դա մի հանրաքվե էր ի վստահություն Վլադիմիր Վլադիմիրովիչի: Դե, իհարկե բարձր է այդ մարդու պատիվ-հարգանքը իր ժողովրդի շրջանում: Դուք կարծում եք, օրինակ, որ չեչեն ժողովուրդը ձեւի համա՞ր միահամուռ նախընտրեց Պուտինին: Ո՛չ, Ռամզան Կադիրովը հիանալի է հասկանում, որ իր ժողովրդին նոր պատերազմներից ու քաղաքական խարդավանքներից զերծ պահողը հենց այդ անձն է:

Ընտրությունների միակ «ինտրիգը», թերեւս, այն էր, թե յոթ տոկոսանոց արգելքը կհաղթահարի՞ մյուս «Ռուսաստանը», որ կոչվում է «Արդարացի»: Թեեւ մտներ նա Դումա, թե ոչ, ոչինչ չէր փոխվի, քանզի Պուտինի հաղթանակը անվերապահ է: Ամենազավեշտականն, իհարկե, բանիմաց Եվրոպայի դիտորդների կեցվածքն էր. առավոտյան նրանք ընդունեցին ընտրությունների լիարժեքությունը, իսկ երեկոյան... մերժեցին: Ա՛խ այդ դեմոկրատական երկերեսանիությունը...

Ի դեպ, դեմոկրատների մասին: Այնուամենայնիվ, չասենք, թե այս ընտրությունները ոչինչ չսվեցին: Ամենակործանիչ, ամենաանփառունակ պարտությունը կրեցին աջ ուժերը, այսպես կոչված, դեմոկրատական՝ լիբերալ գաղափարի ներկայացուցիչները, որոնք 90-ականներին քայքայեցին, այլասերեցին ու թալանեցին երկիրը: Գայդարի, Չուբայսի, Նեմցովի եւ նմանների չարագուշակ ուրվականները տակավին քստմնելի զգացմունքներ են առաջացնում ռուսների մեջ: Եթե Աջ ուժերի միությունն ու «Յաբլոկոն», օրինակ, բողոքարկեին ընտրությունների արդյունքները, ապա դիտի պահանջեին իրենց շահած, համապատասխանաբար, 1,0 եւ 1,6 տոկոսներին ավելացնել եւս 0,5 կամ լավագույն դեպքում՝ մեկ տոկոսը: Ոչ ավելի: Առհասարակ զարմացնում էր դեմոկրատական համայնքի «պայքարի» ձեւերի տկարությունը: Ճիշտ է, այս անգամ նրանք հոմոսեքսուալիստներին ու լեսբուհիներին չստիպեցին իրենց նախընտրական հավաքներում համբուրվել հրապարակայնորեն: Սակայն դեմոկրատ լիդերներից մեկն իր երկարամազ «խունձուններով» ավելի շատ «ոչ ավանդականի» էր հիշեցնում:

Եվ այսպես, կառավարող կուսակցությունը, ասել է թե՝ Դուման արդեն Պուտինի գրպանում է: Պարզապես պետք է սպասել նախագահական ընտրություններին եւ պառլամենտի կողմից հաստատվել վարչապետի պաշտոնում, համբերել ամենաուշը չորս տարի եւ օրինականորեն՝ սահմանադրականորեն վերադառնալ բարձրագույն աթոռին: Միանգամայն իրական սցենար:

Պետական Դումայի ներկա կազմը գործելու է չորս տարի: Մնում է, որ հայոց պառլամենտականները մտածեն, թե լոբբիստական ինչ ուժ ստեղծեն Ռուսաստանի մայրաքաղաքում Հայաստանի շահերը պաշտպանելու համար: Սա, իհարկե, շատ ավելի դժվար գործ է, քան գալ Մոսկվա եւ... ծեծ ուտել խաղասանը...

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

ՔԱԹԱՐԻ ԳԱԳԱԹԱԺՈՂՈՎ

Ահմադինեժադն առաջարկում է Պարսից ծոցի անվտանգության դաշնագիր

Կանադացիների դեսպանն արտաքսվեց Իրանից

Քաթարում անցկացվող Պարսից ծոցի երկրների համագործակցության խորհրդի գագաթաժողովում Իրանի նախագահ Մահմուդ Ահմադինեժադը տարածաշրջանի ղեկավարներին առաջարկել է ստորագրել Պարսից ծոցի անվտանգության դաշնագիր:

Ահմադինեժադի կարծիքով, անվտանգության ապահովման խնդիրը սրությամբ ծառացած է խորհրդի անդամ բոլոր երկրներում, որոնց թվում են Բահրեյնը, Քուվեյթը, Օմանը, Քաթարը, Սաուդյան Արաբիան եւ ԱՄԷ-ն:

Մինչ Քաթարում գագաթաժողով է անցկացվում, լրատվական գործակալությունները հաղորդում են Թեհրանից Կանադայի դեսպանի արտաքսման մասին: Կանադայի արտգործնախարար Մաքսիմ Բեռնիեն երեկ Ֆրանսպրեսի թղթակցի հետ զրուցելիս ափսոսանք է հայտնել դեսպանի արտաքսման առնչությամբ, ասելով, թե Իրանի իշխանությունների որոշումը «որեւէ արդարացում չունի»:

Նախարարի խոսքերով, արտաքսման պատճառը երկու երկրների դի-

«Մենք ուզում ենք արդարության վրա հիմնված եւ օտարերկրյա միջամտությունից զերծ խաղաղություն ու անվտանգություն», հայտարարել է Իրանի նախագահը, որի խոսքերը մեջբերում է Ֆրանսպրես գործակալությունը: Ահմադինեժադը իր ելույթում չի մանրամասնել, թե աշխարհի որ տերություններն են վտանգ ներկայացնում տարածաշրջանի համար:

Նախագահը նաեւ առաջարկել է հիմնել այնպիսի կազմակերպություն, որը կօժանդակի Իրանի եւ Պարսից ծոցի մյուս երկրների տնտեսական համագործակցության հաստատմանը, ինչպես նաեւ կնախապատրաստի միջպետական ազատ առեւտրի համաձայնագիր:

Մահմուդ Ահմադինեժադն Իրանի առաջին նախագահն է, որը մասնակցում է Պարսից ծոցի երկրների համագործակցության խորհրդի գագաթաժողովին:

վանագետների փոխանակման հետ կապված փակուղային վիճակն է: Օտտավան չէր հաստատել Կանադայում Իրանի դեսպանի պաշտոնում առաջարկված բոլոր թեկնածությունները, դրանից հետո Թեհրանն արտաքսել էր Կանադայի դեսպանին: Բեռնիեն կարծում է, որ դա խնդրի ամենաանհաջող լուծումն է:

Այնուհետեւ Թեհրանում Կանադայի դեսպանությունը կգլխավորի գործերի ժամանակավոր հավատարմատարը:

Երկկողմ հարաբերությունները վատացան 4 տարի առաջ՝ Թեհրանում կանադացի լրագրողուհի Զահրա Կազեմիի մահվանից հետո: Քաղաքային բանտի արտոնված լուսանկարման պատճառով ձերբակալված եւ ապա բանտարկված Կազեմին վերակացուների ծեծին ենթարկվելով՝ մահացել էր 2003-ի հուլիսի 10-ին:

CNN-ն ամբաստանվում է «կաշառվածության եւ անհիրազեկության» մեջ

Լրատվության համաշխարհային հսկաներից մեկը համարվող CNN հեռուստաալիքը «Լոս Անջելես թայմս» թերթի էջերում ամբաստանվում է «կաշառակերության եւ անիրազեկության» մեջ: «Կաշառված լրատվական ցանց» անունը կրող հոդվածում խոսվում է ԱՄՆ նախագահության հանրապետական թեկնածուների՝ անցյալ շաբաթ ունեցած բանավեճերի մասին:

Տվյալ բանավեճերի պայմաններով նախագահության թեկնածուներից պահանջվում էր պատասխանել համացանցի միջոցով հասարակ ամերիկացիների տված հարցերին: Սակայն քննարկված թեմաները վերլուծելով՝ թերթը կասկածներ է արտահայտում, թե թեկնածուներին տրվել են հենց հեռուստադիտողներից ստացված հարցերը:

«Լոս Անջելես թայմսը» նշում է, որ CNN-ի եթերում քննարկվել են գլխավորապես ներգաղթի, «բիբլիական անսխալականության» հարցերը եւ համանման այլ խնդիրներ, որոնք չեն կարող ամերիկացիներին ավելի շատ հետաքրքրել, քան պատերազմները, տնտեսական ճգնաժամը եւ սոցիալական անպաշտպանվածությունը:

Թերթը համոզված է, որ CNN-ի լրագրողները զրույցը դիտավորյալ այնպես էին կազմակերպել, որ բանավեճերի մասնակիցները շատ խոսեն ներգաղթի մասին: Դրանով թերեւս շահագրգռված էր CNN-ի հաղորդավար Լու Դոբսը, որն իր հաղորդումներում եռանդագին քննարկում է անօրինական ներգաղթի հարցը եւ մյուս ալիքների հետ դաժան մրցակցության պայմաններում փորձում է նախընտրական բանավեճերով մարդկանց ուշադրությունը բեւեռել իր թեմատիկայի վրա: «Այսպիսով, ինչը լավ է Դոբսի համար, լավ է նաեւ CNN-ի համար», գրում է թերթը:

Իր կասկածները հիմնավորելով՝ «Լոս Անջելես թայմսը» մեջբերում է հանրային կարծիքի ուսումնասիրությամբ զբաղվող «Փյու ռիսիրչ սենթր» արտակուսակցական ընկերության հարցումների արդյունքները: Դրանց համաձայն, ամերիկացիներին ամենից շատ հուզում են Իրաքի պատերազմը, տնտեսությունը, առողջապահությունը եւ էներգակիրների գները: Մասնավորապես, հարցման մասնակիցների 40 տոկոսին առավել շատ մտահոգում է ԱՄՆ-ի միջազգային քաղաքականությունը: Հետազոտությունների արդյունքներն ամփոփելով՝ «Լոս Անջելես թայմսը» եզրակացնում է, որ ամերիկացիների 9/10-ը ներգաղթը չի համարում կարեւորագույն հարց:

ԳՈՒԳԱՐԱՑ ԹԵՄՈՒՄ

Պատմական հիշողությունը կորցնողը ներկա եւ ապագա չի ունենա

21-րդ դարում, երբ անընդհատ խոսվում է մարդու իրավունքների պաշտպանության ու մշակութային արժեքների պահպանության մասին, ամենուր իշխում է կույր հավատը «ամենակարող» Ամերիկայի հանդեպ, անվերապահորեն ընդունվում են եվրոպական արժեքները, մենք՝ հայերս, միամտաբար շարունակում ենք մեր հույսը դնել գերտերությունների վրա, թե իբր միայն նրանց օգնությամբ կարող ենք լուծել հայոց առջեւ ծառացած խնդիրները ու հասնել հայկական հարցի արդարացի լուծմանը: Սակայն մոռանում ենք, որ դարեր շարունակ չարաչար սխալվել եւ այսօր էլ շարունակ պատժվում ենք հույսն ուրիշի վրա դնելու պատճառով՝ հրաժարվելով անցյալի դասերը քաղելուց, ինքներս մեզ ճանաչելուց, մեր ինքնությունից ու ներկայիս սերնդի մեջ ազգային արժեհամակարգ ու գիտակցություն սերմանելուց:

Եվ ո՞ւր ենք հասնելու այսպես:

Միգուցե մանկապարտեզի դաստիարակները, դպրոցների ուսուցիչները, բուհերի դասախոսները կամ հոգեւոր ու քաղաքական այրերն ասեն:

«Անհրաժեշտ է դեռեւս մանուկ հասակից մատաղ սերնդի մեջ ազգայինը դաստիարակել, ոչինչ չխնայել նրանց հայեցի կրթության ու դաստիարակության համար, ազգային, պատմամշակութային արժեքները լուսաբանել ու հիշողությունն արթնացնել՝ անցյալի սխալները չկրկնելու ու ապագային որքան լավատեսական, նույնքան եւ իրատեսական նայելու համար, որպեսզի տեր լինենք մեր երկրին ու մեր մշակույթին, Հայոց հարցը սեփականը համարենք՝ առանց հույս դնելու օտար տերությունների ու նրանց քաղաքական խաղերի վրա: Միայն այսպես մենք կարող ենք հետ բերել մեր կորսված արժեքները, որ հող ու մշակույթ չեն միայն, այլ մի ամբողջ աշխարհ՝ Հայոց աշխարհ», մեկ ցավով ու դառնությամբ, մեկ ցասումով եւ մեկ հայրական հորդորով էր Գուգարաց թեմի առաջնորդ Սեպուհ եպս. Չուլջյանը դիմում Վանաձորի առաջնորդանիստ Սբ. Գր. Նարեկացի եկեղեցում կազմակերպված միջոցառման մասնակիցներին՝ Վանաձորի պետական մանկավարժական ինստիտուտի պատմական ու բանասիրական ֆակուլտետների ուսանողներին ու դասախոսներին, գիտաշխատողներին, լրագրողներին ու մտավորականներին:

Թեմակալ առաջնորդի օրհնությամբ եւ նախաձեռնությամբ Մայր եկեղեցում կազմակերպված միջոցառումների շարքը նվիրված էր հայոց պատմամշակութային արժեքների ճանաչմանը, հիշողության վերարթնացմանն ու հայ մարդու մեջ ազգային ինքնության ու գիտակցության վերահաստատմանը՝ սեփական ժողովրդի պատմության մասին խորհելու տեղիք տալով:

Առաջին երկու հանդիպումները նվիրված էին կորուսյալ դրախտ Արեւմտյան Հայաստանին. մզկիթների վերածված քրիստոնեական տաճարներ, ոսկի որոնողների ձեռքերով քանդված եկեղեցիներ ու ջարդված խաչքարեր, թրքաբնակ եւ քրդաբնակ հայոց տներ, ավերակ ու ամայի հայոց սրբազան հողեր: Եվ այս ամենը ներկայացվեցին ականատեսների աչքերով: Գուգարաց թեմի առաջնորդ **Սեպուհ եպս. Չուլջյանը**, որ ծնվել է Արեւմտյան Հայաստանի Մալաթիա քաղաքում (ներկայիս Թուրքիայի տարածքում), Շիրակի թեմի առաջնորդ **Միքայել եպս. Աջապահյանը** եւ պատմաբան **Սամվել Կարապետյանը** հարյուրավոր ուսանողների ու դասախոսների հետ օգոստոսին դեպի Արեւմտյան Հայաստան կատարած իրենց ուխտագնացության տպավորությունները հայտնեցին: Ճանապարհորդություն-ուխտագնացության ժամանակ ձեռք բերված հարուստ պատմական տեղեկությունները, լուսանկարներն ու հիշարժան պատմությունները ներկայացվեցին միջոցառման մասնակիցներին: Սրբազան հայրերը հուզմունքով էին հիշում Թուրքիայում ապրող «մենք հայ ենք, ու այս հողը հայոց հողն է» հպարտությամբ ասող այն մի քանի հայերի մասին, ում մեջ հայի ազգային գիտակցությունն է դեռեւս ապրում, չնայած Թուրքիայում են՝ թշնամիներով շրջապատված: Մխիթարողը միայն թուրքի շուրթերով հայի մասին կարոտով ասված՝ «Ինչ մշակույթի տեր մարդիկ էին այդ հայերը, քանի՜ տեսակ խաղող էին աճեցնում.... գնացին, ու էստեղի համն ու հոտը կորավ» բառերն էին:

Պատմաբան Սամվել Կարապետյանի ներկայացրած տեսանյութը նվիրված էր Արեւմտյան Հայաստանի պատմական հուշարձաններին եւ նրանց այսօրվա վիճակին, որը ոչ միայն դառնություն, այլ նաեւ ցասում ու բողոք է առաջացնում իրեն հայ համարող յուրաքանչյուրի մեջ:

Ընդառաջելով ուսանողների եւ դասախոսների ցանկությանը՝ թեմակալ առաջնորդ Սեպուհ սրբազանի նախաձեռնությամբ երրորդ անգամ կազմակերպված հանդիպումը նվիրված էր **«Ջուղա»** ֆիլմին, որ նկարահանել է հայկական ճարտարապետությունն ուսումնասիրող կազմակերպությունը (ռեժիսոր՝ **Տիրան Կարապետյան**): Ճանաչողական մեծ նշանակություն ունեցող ֆիլմ, որ ցուցադրվել է մի շարք փառատոներում, ընդհուպ Եվրախորհրդում, արժանացել ՀՀ նախագահի մրցանակին եւ բազմիցս հեռարձակվել տարբեր հեռուստաընկերություններով, ցուցադրվել մայրաքաղաքում, մարզերում: Ներկաները ծանոթացան ծաղկուն քաղաքից ավերակ դարձած պատմական Ջուղայի պատմությանը, ցավով ականատես դարձան Ջուղայի հայկական գերեզմանոցի գեղաքանդակ ու ծաղկյալ խաչքարերի ոչնչացմանը թուրքերի ձեռքով:

«Մինչեւ ինքներս մեզ չճանաչենք, ոչինչ չենք կարող հասնել, մինչեւ ցավ չզգանք, բուժման մասին չենք մտածի», վրդովմունքով դատապարտեց Սրբազան հայրը ներկայումս Հայաստանում եւ ընդհանրապես տիրող համատարած անտարբերությունը հայոց մշակութային արժեքների նկատմամբ:

Խոսելով նմանօրինակ միջոցառումների կազմակերպման կարեւորության եւ ֆիլմի ճանաչողական նշանակության մասին՝ Վանաձորի պետական մանկավարժական ինստիտուտի ռեկտոր **Գ. Խաչատրյանը**, պրոռեկտոր **Ա. Սահակյանը**, գրականության ամբիոնի վարիչ **Մ. Սանթրոյանը** ուսանողների ու դասախոսների անունից շնորհակալություն հայտնեցին իրենց հոգեւոր առաջնորդին՝ հայրենասիրական միջոցառումների նմանօրինակ շարքի համար, ապա բարձր գնահատեցին ֆիլմի հեղինակների հայրենանվեր աշխատանքը:

Սրբազան հայրը ուսանողներին ու դասախոսներին խոստացավ առաջիկայում եւս շարունակել ճանաչողական եւ դաստիարակչական միջոցառումների այս շարքը՝ նախատեսելով համալրել ոչ միայն պատմական անցյալի, այլեւ մեր օրերում, մեր կողքին կատարվող նմանօրինակ բարբարոսությունների մասին ֆիլմերով:

ԱՍՏՂԻԿ ՍԱՐՅԱՆ, Վանաձոր

Առանց սխալվելու իրավունքի

Մենք՝ հայերս, բիբլիական ժողովուրդ ենք, արդեն երեսուն դար ապրում ենք Հայկական լեռնաշխարհում, ունենք սեփական այբուբեն, հնդեվրոպական լեզվաընտանիքում առանձին խումբ կազմող լեզու, սեփական ճարտարապետական ոճ, մշակույթ: Մեր առաքելական եկեղեցին առաջինն է ընդունել քրիստոնեություն, բայց մենք նաեւ առաջինն ենք մոռացել դրա պատվիրանները: Մենք Եվրոպա կամ Ասիա չենք. մենք ուրիշ ենք: Միայն մենք կարող ենք կռվել թշնամիների դեմ եւ միաժամանակ, հայրենիքում ապրելով, սպանել միմյանց: Եվ հիմա ամենամեծ վտանգը բխում է հենց հայերից. «բարեկամ» կարող է լինել նա, ով երկրի ներսում կպաշտպանի հային: Մենք ուրիշ ենք, եւ պատվիրաններն էլ պետք է ուրիշ լինեն: Հային սպանողը պետք է խստիվ պատժվի: Մեր եկեղեցին պետք է մարդկանց գլուխները մտցնի, որ ամենամեծ մեղքը հայրենակցի սպանությունն է:

Այս խնդրի լուծումից հետո պետք է այնպես անել, որ յուրաքանչյուր նորմալ ընտանիքում լինի զենք ի դեմս պատերազմի, տարեկան երկու անգամ անցկացվեն հավաքներ (կա Ղարաբաղի փորձը): Զենքը պետք է պաշտամունքի առարկա լինի, օգտագործվի միայն թշնամիների դեմ եւ երկրի պաշտպանության համար:

Այդ նպատակով առաջարկվում է ստեղծել հայրենասերի (եւ ոչ թե գողի) կողմից ղեկավարվող հատուկ հիմնադրամ, ուր համայն աշխարհի հայերը կարող են փոխանցել միջոցներ (յուրօրինակ զինվորական հարկ): Հիմնադրամի կարգախոսը կարող է լինել՝ «Հանուն Աստծո, բանակի եւ Հայաստանի»: Կաշառակերության մեջ բռնվողի մի անդամը կտրել, որպեսզի ամեն ինչ ծախու համարող հայի տեսակը վերանա:

Ազգի ռեսուրսների համալրման նպատակով միառժամանակ թույլատրել երկկնություն: Երկքաղաքացիությունն օգտագործելով՝ ազատագրված տարածքներ բերել հատկապես ծանր վիճակում գտնվող երկրների, օրինակ՝ Աբխազիայի հայերին, որտեղ նրանք ստիպված են կռվել իրար դեմ: Բերել նաեւ Միջին Ասիայից եւ հատկապես իսլամ ընդունած հայերին: Կոմպլեմենտար քաղաքականությունը լրացնել սփյուռքակցման քաղաքականությամբ:

Ռուսաստանում եւ Ամերիկայում մեր ամենամեծ համայնքներն են. մենք չենք միջամտի երկու հսկաների վեճին: Ֆրանսիացիները մեր փաստաբաններն են: Նրանք օգտագործում են Հայկական հարցը, հուսալով, որ Եվրոպան չեն հեղեղի միլիոնավոր թուրքեր, ունենալով ֆրանսիացիներին կամ գերմանացիներին համահավասար իրավունքներ: Վրաստանը հարկավոր է որպես կյանքի ճանապարհ, որտեղ կառավարման լծակն Ախալքալաքն է: Երկրորդ ճանապարհն է՝ Աստրախան-Էնզելի (Իրան): Հայաստանի կառավարությունը եւ Ռուսաստանի հայերի միությունը պետք է առավելագույն ջանքեր գործադրեն դրա բացման համար: Իրանը բարեկամական երկիր է, ինչն ապացուցում է գործերով: Թուրքիան հարեւան է եւ անցյալի դուռ. հարկավոր է զգուշորեն փակել, բայց միշտ հիշել, որ լավ թուրքն այնուամենայնիվ թուրք է: Չխնդրենք բացել սահմանը կամ ճանաչել ցեղասպանությունը. մարդասպանը երբեք չի խոստովանում, որ մարդասպան է: Դա պետք է որոշի միջազգային դատարանը կամ ուժը, որն առայժմ չունենք: Դա բնութագրում է թուրքին. կամ ատրճանակը դնում ես քունքին, կամ փող ես տալիս: Բոլոր վերոհիշյալ երկրները պետք է լինեն մեր հետաքրքրությունների ուղեծրում: Մենք պետք է ունենանք լավ հարաբերություններ, քանի որ այնտեղ ապրում են մեր հայրենակիցները:

Խորհրդարանում պետք է լինեն այդ 6 երկրներին աջակցող խմբակցություններ: Մեր բանակը պետք է պատշաճ բարձրության լինի, զինվորները չպետք է քաղցեն, պետք է արձակվեն ոչ թե դոլարների, այլ օրինակելի վարքի դիմաց, մարտական սպաները չպետք է հալածվեն (ի դեպ, ԼՂՀ-ն կարող էր քաղապաստան տրամադրել Սեֆիլյանին):

Եվս մեկ պատվիրան, որը պահպանվել է միայն հայերի մեջ: Բաժանվելիս իրար ասում ենք «չվախենաս», քանզի մեզ հետ են Աստված, մեր բանակը եւ արժանապատվությունը:

Ունենք համայն հայության համար Հայաստանը զարգացած եւ ապահով երկիր դարձնելու եզակի հնարավորություն: Չունենք սխալվելու իրավունք:

Ռ. ԴՈՒՄԱՆՅԱՆ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ադրբեջանցիներն ուզում են շագանակ հանել ուրիշի կրակից

Մոսկովյան «Նեզավիսիմայա գազետան» ընդարձակ հոդված էր հրապարակել «Մեծ Ադրբեջան. պատրանք, թե՞ իրողություն» վերնագրով: Տալով նավթադոլարներից շփացած երկրի ներկա պատկերը (2010 թվականին Ադրբեջանը կստանա շուրջ 10 միլիարդ դոլար զուտ եկամուտ), վերլուծական նյութի մեջ ուշադրությունը կենտրոնացված էր այդ պետության արտաքին քաղաքականության որոշ կողմնորոշիչների ու մասնավորապես ադրբեջանա-իրանական առնչությունների վրա:

Բանն այն է, որ նավթի շնորհիվ զարգացնելով էկոնոմիկան եւ բարձրացնելով մարդկանց կենսամակարդակը, Ադրբեջանը լայն քարոզարշավ է ծավալել այսպես կոչված Հարավային Ադրբեջանի խնդրով: Բաքվում ըստ երեւույթին շատերն են գալիս այն համոզմանը, որ իրանցի «հայրենակիցները» պարտավոր են «ազգային-ազատագրական պայքար» ծավալել անկախության համար: Ստացվում է, որ եթե նման ձգտումներ են դրսեւորում ղարաբաղցիները, ապա դա անջատողականություն է, իսկ եթե իրենց պայմանական ցեղակիցները՝ արդարացի պայքար: Ընդ որում, Իրանի ներքաղաքական քայքայման գործընթացը ազերները առաջին հերթին կապում են ԱՄՆ-ի հետ. եթե ամերիկացիները ռազմական հարված հասցնեն Իրանին, ապա դա հիանալի հեռանկար կբացի «միասնական մեծ Ադրբեջանի» ստեղծման համար, որը դառնալով տարածաշրջանի հզոր տերությունը, Ղարաբաղի խնդիրը կլուծի «մեխանիկորեն»:

Հոդվածում, սակայն, մեղմ ասած, կասկածներ են հայտնվում նման պլանների իրագործման կապակցությամբ: Նախ, հաշվի չի առնվում Իրանի ներքաղաքական կացությունը: Այդ պետությունը միաձուլված է համապետական գաղափարներով ու կրոնով: Երկրի բոլոր ազգերը, այդ թվում նաեւ տեղաբնակ ադրբեջանցիները, լայնորեն ներգրավված են իրանական հասարակության մեջ եւ պարսիկների հետ մեկտեղ մտնում են երկրի քաղաքական, տնտեսական, ռազմական, հոգեւոր վերնախավի մեջ: Համենայն դեպս առ այսօր իրանցի ադրբեջանցիները անջատողական լուրջ նկրտումներ հանդես չեն բերել:

Բացի այդ, վստահություն չի հայտնվում, թե Ադրբեջանը կկատարի վերջերս Թեհրանում կայացած մերձկասպյան պետությունների գագաթաժողովում ընդունված այն պարտավորությունը, որի մասնակիցներից ոչ մեկը իր տարածքը չի տրամադրի երրորդ երկրների ռազմական գործողությունների համար: Արդեն այսօր դժվար է թաքցնել ամերիկյան ռազմական ներկայությունը Ադրբեջանում. մոտ երկու հազար մասնագետներ արդիականացրել են 9 օդանավակայան, 2 ռադարային կայանք, ամենայն հավանականությամբ 2010 թվականին ամերիկացիների տնօրինությանը կհանձնվի նաեւ Գաբալայի ռադիոլոկացիոն կայանը: Այսինքն, ամեն ինչ հանգում է նրան, որ Ազերստանը դառնա հենակետ ընդդեմ Իրանի: Ընդսմին, ամերիկացիները ճնշման լծակներ ունեն Ադրբեջանի նկատմամբ, եթե վերջինս փորձի խուսանավել (առջեւում նախագահական ընտրություններ են, կարելի է վերանայել վերաբերմունքը Ղարաբաղի խնդրի նկատմամբ եւ այլն):

Բայց, մյուս կողմից, ինչ կշահի Ադրբեջանը, եթե ամերիկացիները, օգտագործելով նրա տարածքը, հարված հասցնեն Իրանին: այդ դեպքում իրանցիները կատարում են իրենց «խոստումը»՝ նրանց հեռահար հրթիռների համար թիրախ են դառնում Բաքուն եւ բոլոր նավթակառույցները: «Հազիվ թե կարելի է հույս դնել, որ ամերիկացիները ադրբեջանական երկրի պաշտպանությանը վերաբերվեն այնպես, ինչպես վերաբերվում են սեփականին», գրում է թերթը:

Հոդվածում, առհասարակ, միանշանակ չի ընդունվում Իրանի դեմ ԱՄՆ-ի հաղթանակի հավանականությունը, որի կրակից ադրբեջանցիներն ուզում են շագանակ հանել: Ինչի՞ հանգեցրեց Իրաքի «դեմոկրատացումը», որ ինչի հանգեցնի հոգեւոր ու ռազմական առումով շատ ավելի հզոր, ինքնավստահ ու ագրեսիվ պետության վրա հարձակվելը: Դա ահեղ պայթյուն կլինի ողջ Մերձավոր Արեւելքի համար, որի շոշափուկներից ամերիկացիները դուրս կպրծնեն միայն բզկտված:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ, Մոսկվա

«Թյուրքական աշխարհի միասնության գաղափարը լուրջ չի ընկալվում Միջին Ասիայում»

Խոստովանում է Անկարայում գործող կենտրոնի ադրբեջանցի աշխատակիցը

Նոյեմբերի 21-ի համարում «Ազգը», անդրադառնալով «Թյուրքական պետությունների եւ հասարակությունների բարեկամության, եղբայրության ու համագործակցության» 11-րդ համագումարին, որը նոյեմբերի 17-19 հրավիրվել էր Բաքվում, կարծիք էր հայտնել, որ թյուրքական աշխարհի միասնությունն ընդամենը ցանկություն է, որքան էլ դրա նախաձեռնությունն ստանձնի Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը:

Դրան էր հետեւել «Միջին Ասիայի թյուրքալեզու հանրապետությունները հավասարակշիռ քաղաքականություն են վարում» վերնագրով մեր թերթի նոյեմբերի 28-ի համարում հրապարակված երկրորդ անդրադարձը, որտեղ մատնանշվում էր, որ հակահայկական քաղաքականությունը նաեւ այս հանրապետություններին վերագրելու դեպքում ինքնաբերաբար կքողարկվեն համագումարի մասնակիցների հակասությունները եւ համերաշխության պատրանք կստեղծվի նրանց միջեւ:

Տվյալ դեպքում մենք փորձել էինք ընդգծել, որ անկախ համագումարում հնչած «մեկ ազգ, վեց պետություն» կարգախոսներից, Ղազախստանը, Ուզբեկստանը, Ղրղզստանը եւ Թուրքմենստանը Հայաստանի եւ հայերի հարցում առնվազն տեղի չեն տալիս թուրք-ադրբեջանական նկրտումներին:

Թյուրքական պետությունների միջեւ համերաշխության բացակայության վերաբերյալ կարծիք է հայտնել նաեւ «Զամանը», ընդ որում դեկտեմբերի 3-ին՝ այն էլ հրապարակելով Թուրքիայի ազգային անվտանգության ռազմավարությունների ուսումնասիրման կենտրոնի Մերձավոր Արեւելքի եւ Կովկասի բաժնի աշխատակից Ջավիդ Վելիեւի հոդվածը:

Մինչ «Միջին Ասիան խուսափողական էր» վերնագրով հրապարակված հոդվածի բովանդակությունը ներկայացնելն ասենք, որ վերոհիշյալ կենտրոնը գործում է Անկարայում, ստեղծվել է 2004-ի հունվարին: Հոդվածում բացահայտվում է թյուրքական աշխարհի միասնությանը Թուրքիայի տված նշանակության կարեւորությունը, միասնության հարցում Ադրբեջանին հատկացված դերակատարությունը, միասնական աշխարհի ձեւավորմանն ու համանման համագումարներին Միջին Ասիայի հանրապետությունների միանգամայն անբարենպաստ մոտեցումը, ինչպես Անկարայի, այնպես էլ Բաքվի համար:

Հոդվածագիրը նշում է, որ վերոհիշյալ համագումարը համատեղ նախաձեռնությամբ կազմակերպել են «Արտերկրում բնակվող ադրբեջանցիների պետական կոմիտեն» եւ «Թյուրքական պետությունների եւ հասարակությունների բարեկամության, եղբայրության եւ համագործակցության» հիմնադրամը: Համագումարի բացմանը մասնակցել են Ադրբեջանի եւ «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» նախագահներն ու վարչապետ Էրդողանը, իսկ փակումը կատարել է Թուրքիայի 9-րդ նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը:

Այնուհետեւ նա շարունակում է. «Համագումարի հրավիրումը Բաքվում բարոյական եւ քաղաքական կարեւոր նշանակություն ուներ թյուրքական աշխարհի համար: Նախ՝ հայտնի էին Ադրբեջանի թյուրքական աշխարհի ինտեգրմանն ուղղված կարողությունները:

Վերջին տարիներին Ադրբեջանին հաջողվել էր ամրապնդել դիրքերը Հարավային Կովկասում ու միջազգային էներգետիկ շուկայում, ուստի թյուրքական աշխարհի նկատմամբ նրա դիրքորոշումը հստակեցման առումով մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել համագումարում»:

Ընդգծելով այս ամենը, հոդվածագիրն ավելացնում է, որ համագումարն Ադրբեջանում առաջին անգամ էր հրավիրվում, նախորդները բացառապես Թուրքիայում էին հրավիրվել, որոնք չէին հանգեցրել որեւէ կոնկրետ արդյունքի եւ Բաքվի համագումարում ընդունված համատեղ հայտարարությունն ընդամենը խորհրդատվական բնույթ է կրում: Ըստ նրա, թեեւ հայտարարության մեջ արտացոլվել են համագումարի օրակարգում Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի նախաձեռնությամբ ընդգրկված դրույթները, սակայն դրա վրա իր կնիքն են թողել Միջին Ասիայի թյուրքական հանրապետությունների խուսափողական եւ պասիվ մոտեցումները:

«Միջին Ասիայի հանրապետությունները, գրում է հոդվածագիրը, ի տարբերություն Թուրքիայի, Ադրբեջանի եւ «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության», համագումարում մասնակցել էին ոչ թե նախագահի կամ վարչապետի, այլ անհամեմատ ցածր մակարդակով: Թուրքմենստանն այնտեղ ներկայացնում էր նախարարների խորհրդի նախագահի տեղակալը, Ղազախստանը՝ մշակույթի եւ ինֆորմացիայի փոխնախարարը, Ղրղզստանը՝ կրթության նախարարը: Ուզբեկստանի ներկայացուցիչը նույնիսկ հրաժարվել էր ելույթ ունենալ պլենար նիստում: Մինչդեռ նրանք ԱՊՀ գագաթաժողովներին, որոնց ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինն է մասնակցում, պարտադիր ներկայանում են նախագահների մակարդակով»:

Այս ամենի հիմքում, Վելիեւի կարծիքով, թյուրքական պետությունների համագործակցության համագումարների նկատմամբ միջինասիական հանրապետությունների մակերեսային մոտեցումն է, այդ հանրապետություններում թյուրքական աշխարհի միասնության գաղափարի ոչ լուրջ ընկալումը, ինչպես նաեւ ռուսական գործոնի բացասական ազդեցությունը:

Այլ կերպ, Վելիեւն անուղղակիորեն հաստատում է «Թյուրքական պետությունների եւ հասարակությունների բարեկամության, եղբայրության ու համագործակցության» 11-րդ համագումարի առնչությամբ արտահայտված մեր կարծիքը: Կարեւորը, սակայն, մեր կարծիքի հաստատումը չէ, այլ Անկարայում գործող վերոհիշյալ կենտրոնի աշխատակից, ադրբեջանցի հեղինակի խոստովանությունը, որ թյուրքական աշխարհի միասնությունը պատրանք է: Կարեւոր է նաեւ այս խոստովանության ներազդեցությունն ինչպես Ադրբեջանում, այնպես էլ Թուրքիայում, ինչը հասարակական որոշակի կարծիք է ձեւավորում տվյալ երկրներում:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՔԱԹԱՐԻ ԳԱԳԱԹԱԺՈՂՈՎ

Ահմադինեժադն առաջարկում է Պարսից ծոցի անվտանգության դաշնագիր

Կանադացիների դեսպանն արտաքսվեց Իրանից

Քաթարում անցկացվող Պարսից ծոցի երկրների համագործակցության խորհրդի գագաթաժողովում Իրանի նախագահ Մահմուդ Ահմադինեժադը տարածաշրջանի ղեկավարներին առաջարկել է ստորագրել Պարսից ծոցի անվտանգության դաշնագիր:

Ահմադինեժադի կարծիքով, անվտանգության ապահովման խնդիրը սրությամբ ծառացած է խորհրդի անդամ բոլոր երկրներում, որոնց թվում են Բահրեյնը, Քուվեյթը, Օմանը, Քաթարը, Սաուդյան Արաբիան եւ ԱՄԷ-ն:

«Մենք ուզում ենք արդարության վրա հիմնված եւ օտարերկրյա միջամտությունից զերծ խաղաղություն ու անվտանգություն», հայտարարել է Իրանի նախագահը, որի խոսքերը մեջբերում է Ֆրանսպրես գործակալությունը: Ահմադինեժադը իր ելույթում չի մանրամասնել, թե աշխարհի որ տերություններն են վտանգ ներկայացնում տարածաշրջանի համար:

Նախագահը նաեւ առաջարկել է հիմնել այնպիսի կազմակերպություն, որը կօժանդակի Իրանի եւ Պարսից ծոցի մյուս երկրների տնտեսական համագործակցության հաստատմանը, ինչպես նաեւ կնախապատրաստի միջպետական ազատ առեւտրի համաձայնագիր:

Մահմուդ Ահմադինեժադն Իրանի առաջին նախագահն է, որը մասնակցում է Պարսից ծոցի երկրների համագործակցության խորհրդի գագաթաժողովին:

Մինչ Քաթարում գագաթաժողով է անցկացվում, լրատվական գործակալությունները հաղորդում են Թեհրանից Կանադայի դեսպանի արտաքսման մասին: Կանադայի արտգործնախարար Մաքսիմ Բեռնիեն երեկ Ֆրանսպրեսի թղթակցի հետ զրուցելիս ափսոսանք է հայտնել դեսպանի արտաքսման առնչությամբ, ասելով, թե Իրանի իշխանությունների որոշումը «որեւէ արդարացում չունի»:

Նախարարի խոսքերով, արտաքսման պատճառը երկու երկրների դիվանագետների փոխանակման հետ կապված փակուղային վիճակն է: Օտտավան չէր հաստատել Կանադայում Իրանի դեսպանի պաշտոնում առաջարկված բոլոր թեկնածությունները, դրանից հետո Թեհրանն արտաքսել էր Կանադայի դեսպանին: Բեռնիեն կարծում է, որ դա խնդրի ամենաանհաջող լուծումն է:

Այսուհետեւ Թեհրանում Կանադայի դեսպանությունը կգլխավորի գործերի ժամանակավոր հավատարմատարը:

Երկկողմ հարաբերությունները վատացան 4 տարի առաջ՝ Թեհրանում կանադացի լրագրողուհի Զահրա Կազեմիի մահվանից հետո: Քաղաքային բանտի արտոնված լուսանկարման պատճառով ձերբակալված եւ ապա բանտարկված Կազեմին վերակացուների ծեծին ենթարկվելով՝ մահացել էր 2003-ի հուլիսի 10-ին:

Պուտինական հաղթարշավ

Երբեւէ չկա ավելի տաղտկալի մի թեմա, քան Ռուսաստանի պառլամենտական ընտրությունները: Որովհետեւ նույնիսկ Արեւմուտքում բոլորի համար պարզ էր, որ այդ «գոտեմարտում» կհաղթի... Պուտինը: Մանավանդ որ նա կոչ արեց քվեարկելու «Միասնական Ռուսաստան» կուսակցության օգտին, որի լիդերն է ինքը: Փաստորեն դա մի հանրաքվե էր ի վստահություն Վլադիմիր Վլադիմիրովիչի: Դե, հիրավի բարձր է այդ մարդու պատիվ-հարգանքը իր ժողովրդի շրջանում: Դուք կարծում եք, օրինակ, որ չեչեն ժողովուրդը ձեւի համա՞ր միահամուռ նախընտրեց Պուտինին: Ո՛չ, Ռամզան Կադիրովը հիանալի է հասկանում, որ իր ժողովրդին նոր պատերազմներից ու քաղաքական խարդավանքներից զերծ պահողը հենց այդ անձն է:

Ընտրությունների միակ «ինտրիգը», թերեւս, այն էր, թե յոթ տոկոսանոց արգելքը կհաղթահարի՞ մյուս «Ռուսաստանը», որ կոչվում է «Արդարացի»: Թեեւ մտներ նա Դումա, թե ոչ, ոչինչ չէր փոխվի, քանզի Պուտինի հաղթանակը անվերապահ է: Ամենազավեշտականն, իհարկե, բանիմաց Եվրոպայի դիտորդների կեցվածքն էր. առավոտյան նրանք ընդունեցին ընտրությունների լիարժեքությունը, իսկ երեկոյան... մերժեցին: Ահա այդ դեմոկրատական երկերեսանիությունը...

Ի դեպ, դեմոկրատների մասին: Այնուամենայնիվ, չասենք, թե այս ընտրությունները ոչինչ չտվեցին: Ամենակործանիչ, ամենաանփառունակ պարտությունը կրեցին աջ ուժերը, այսպես կոչված, դեմոկրատական՝ լիբերալ գաղափարի ներկայացուցիչները, որոնք 90-ականներին քայքայեցին, այլասերեցին ու թալանեցին երկիրը: Գայդարի, Չուբայսի, Նեմցովի եւ նմանների չարագուշակ ուրվականները տակավին քստմնելի զգացումներ են առաջացնում ռուսների մեջ: Եթե Աջ ուժերի միությունն ու «Յաբլոկոն», օրինակ, բողոքարկեին ընտրությունների արդյունքները, ապա պիտի պահանջեին իրենց շահած, համապատասխանաբար, 1,0 եւ 1,6 տոկոսներին ավելացնել եւս 0,5 կամ լավագույն դեպքում՝ մեկ տոկոսը: Ոչ ավելի: Առհասարակ զարմացնում էր դեմոկրատական համայնքի «պայքարի» ձեւերի տկարությունը: Ճիշտ է, այս անգամ նրանք հոմոսեքսուալիստներին ու լեսբուհիներին չստիպեցին իրենց նախընտրական հավաքներում համբուրվել հրապարակայնորեն: Սակայն դեմոկրատ լիդերներից մեկն իր երկարամազ «խուճուճներով» ավելի շատ «ոչ ավանդականի» էր հիշեցնում:

Եվ այսպես, կառավարող կուսակցությունը, ասել է թե՝ Դուման, արդեն Պուտինի գրպանում է: Պարզապես պետք է սպասել նախագահական ընտրություններին եւ պառլամենտի կողմից հաստատվել վարչապետի պաշտոնում, համբերել ամենաուշը չորս տարի եւ օրինականորեն՝ սահմանադրականորեն վերադառնալ բարձրագույն աթոռին: Միանգամայն իրական սցենար:

Պետական Դումայի ներկա կազմը գործելու է չորս տարի: Մնում է, որ հայոց պառլամենտականները մտածեն, թե լոբբիստական ինչ ուժ ստեղծեն Ռուսաստանի մայրաքաղաքում Հայաստանի շահերը պաշտպանելու համար: Սա, իհարկե, շատ ավելի դժվար գործ է, քան գալ Մոսկվա եւ... ծեծ ուտել խաղասանը...

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

CNN-ն ամբաստանվում է «կաշառվածության եւ անիրազեկության» մեջ

Լրատվության համաշխարհային հսկաներից մեկը համարվող CNN հեռուստաալիքը «Լոս Անջելես թայմս» թերթի էջերում ամբաստանվում է «կաշառակերության եւ անիրազեկության» մեջ: «Կաշառված լրատվական ցանց» անունը կրող հոդվածում խոսվում է ԱՄՆ նախագահության հանրապետական թեկնածուների՝ անցյալ շաբաթ ունեցած բանավեճերի մասին:

Տվյալ բանավեճերի պայմաններով նախագահության թեկնածուներից պահանջվում էր պատասխանել համացանցի միջոցով հասարակ ամերիկացիների տված հարցերին: Սակայն քննարկված թեմաները վերլուծելով՝ թերթը կասկածներ է արտահայտում, թե թեկնածուներին տրվել են հենց հեռուստադիտողներից ստացված հարցերը:

«Լոս Անջելես թայմսը» նշում է, որ CNN-ի եթերում քննարկվել են գլխավորապես ներգաղթի, «բիբլիական անսխալականության» հարցերը եւ համանման այլ խնդիրներ, որոնք չեն կարող ամերիկացիներին ավելի շատ հետաքրքրել, քան պատերազմները, տնտեսական ճգնաժամը եւ սոցիալական անպաշտպանվածությունը:

Թերթը համոզված է, որ CNN-ի լրագրողները զրույցը դիտավորյալ այնպես էին կազմակերպել, որ բանավեճերի մասնակիցները շատ խոսեն ներգաղթի մասին: Դրանով թերեւս շահագրգռված էր CNN-ի հաղորդավար Լու Դոբսը, որն իր հաղորդումներում եռանդագին քննարկում է անօրինական ներգաղթի հարցը եւ մյուս ալիքների հետ դաժան մրցակցության պայմաններում փորձում է նախընտրական բանավեճերով մարդկանց ուշադրությունը բեւեռել իր թեմատիկայի վրա: «Այսպիսով, ինչը լավ է Դոբսի համար, լավ է նաեւ CNN-ի համար», գրում է թերթը:

Իր կասկածները հիմնավորելով՝ «Լոս Անջելես թայմսը» մեջբերում է հանրային կարծիքի ուսումնասիրությամբ զբաղվող «Փյու ռիսիրչ սենթր» արտակուսակցական ընկերության հարցումների արդյունքները: Դրանց համաձայն, ամերիկացիներին ամենից շատ հուզում են Իրաքի պատերազմը, տնտեսությունը, առողջապահությունը եւ էներգակիրների գները: Մասնավորապես, հարցման մասնակիցների 40 տոկոսին առավել շատ մտահոգում է ԱՄՆ-ի միջազգային քաղաքականությունը: Հետազոտությունների արդյունքներն ամփոփելով՝ «Լոս Անջելես թայմսը» եզրակացնում է, որ ամերիկացիների 9/10-ը ներգաղթը չի համարում կարեւորագույն հարց:

Մշակույթ

Բոլոր նրանք, ովքեր ներկա էին օրերս կամերային երաժշտության տանը կայացած միջազգային մրցույթների դափնեկիրներ, Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի պրոֆեսորներ՝ ջութակահար Արտաշես Մկրտչյանի եւ դաշնակահարուհի Կարինե Օհանյանի համերգին, որը նվիրված էր Արտաշես Մկրտչյանի մոր՝ Գեղանուշ Կարապետյանի հիշատակին, պիտի հաստատեն, որ, այնուամենայնիվ, համերգային անընդմեջ առատության մեջ, ուր մարդը հաճախ կարոտում է երաժշտությանը, կան մխիթարական պահեր: Վերոհիշյալ համերգը եկավ տեսանելի դարձնելու կոզիտարածներ, ուր դեռ կարելի է մխիթարություն գտնել:

Նվիրումի նշանի ներքո

Համերգը սկսվեց ջութակի համար գրված Բախի սոլ մինոր սոլո սոնատով եւ առաջին իսկ ակորդից եւ դրան հաջորդած շարադրանքից սկսած ջութակահարը «իրադարձություններին» հուշապատումի երանգ հաղորդեց եւ ունկնդրի հետ խոսում էր ասես անցյալ ժամանակով, միայն ժամանակ առ ժամանակ մերձենալով բնական ներկային: Սոնատին հաջորդող ֆուգայի ամբողջական մեկնաբանության մեջ հարկ է, որ առանձնացվի ֆուգայի հիմնական թեմայի ոչ ցցուն, գրեթե քողարկված անցկացումը ամբողջ շարադրանքի ընթացքում: Ըստ ամենայնի՝ խորիմաստ ջութակահար-մանկավարժի իր լավագույն շրջանն ապրող երաժշտի կենսափորձն ու պրակտիկ ամենօրյա աշխատանքն ու խորհրդածությունները հանգել են այն ճշմարիտ լռությանը, երբ պարզ է դառնում, որ ֆուգայի ոչ կշռադատված, տեսանելի ընդգծումները պարզապես աղճատում են շարադրանքի ամբողջական ընթացքն եւ ամբողջ մասի ընդհանրությունը: Հոդվածի սահմանափակ հնարավորությունները թույլ չեն տալիս այստեղ անդրադառնալու Բախի երաժշտության կատարման նորովի ընթերցանության առանձնահատկություններին, երբ պատմողական, «կրքոտ» հնչողությունը նահանջում է դեպի լռության եւ առանձին վերցրած՝ մեկ սուքսանց-հնչյունի գերակայության տարածքները:

Անդրադառնալով Բրամսի թիվ 3 ռե մինոր սոնատի մեկնաբանությանը, կուզենայինք ամենից առաջ խոսել դաշնակահարուհի Կարինե Օհանյանի կերտած հրաշալի ձայնային պաստառի մասին: Զարմանալի չէ, որ կամերային երաժշտության տան սրահը ակուստիկ առումով այնքան էլ նպաստավոր չէ զուգանվագի համար եւ դաշնակահարից մեծ ջանքեր ու վարպետություն է պահանջվում ասելիքը միայն իր «տիրույթը» չդարձնելու համար: Խոսքն այստեղ ոչ այնքան բալանսավորված հնչողության մասին է, որքան ներքին բովանդակության: Ասել է, թե՝ ձայներանգի տոնի ճիշտ զգացողություն, սեփական ջութակի նվագաբաժնի ձայնատարության հետ բնական զուգորդում, էմոցիոնալ հագեցվածության չափ եւ երկուստեք ստեղծագործության կառուցվածքի նույնական ըմբռնում: Տարբեր ժամանակներում տողերիս հեղինակը առիթ է ունեցել անդրադառնալու դաշնակահարուհու ստեղծագործական դիմանկարին եւ հիմա ուրախալի է գիտակցել, որ ի դեմս Կարինե Օհանյանի մեզանում ունենք երաժշտության ճշմարիտ արժեվորմանը նվիրված հմուտ մի կատարող:

Գալով սոնատին, տեղն է, որ եւս մեկ անգամ անդրադառնանք խնդրին, որն արծարծվեց վերեւում. այս կատարումը հիրավի գալիս էր դասականի խորքային ըմբռնումից, «գերմանական երաժշտության վերջին դասականի» ստեղծագործության բոլոր չորս մասերը հնչեցին, առանցքում ունենալով ռոմանտիզմի այն թույլատրելի ազատությունն ու կատարողի անհատական մասնակցության այն կերպը, որի շնորհիվ ստեղծագործությունը շարունակում է մնալ իր ծննդավայրի, մշակութային միջավայրի արժեքային համակարգի կրողը եւ բնավ ոչ ինքնաբավ, կամայական մի հնչյունաբանություն: Ասվածը հավասարապես վերաբերում է նաեւ Սեզար Ֆրանկի լա մաժոր սոնատի կատարմանը: Բելգիական ծագումով ֆրանսիացի կոմպոզիտորը Յոհաննես Բրամսի հետ եղել են գրեթե ժամանակակիցներ եւ նրանց մտածողությունն ու էսթետիկական ընդհանուր շատ եզրեր ունեն: Երկու դեպքում էլ նպատակը մարդն է, դեռեւս ամբողջական լուսավորի ձգտումը մեջը, պատրաս վերելքների եւ անկումների, պատրաստ իրենով վերափոխելու աշխարհը: Մենակատարներին սիրելի է հոգեւոր ապրումի այս տարածքը: Այս հետադարձ հայացքը այն լուսավորն ու մնայունն է, որին իրենք հավատում են անվարան: Այլապես չէր ծնվելու նրանց հնչյունի մաքուր տոնն ու ապրումի ճշմարիտ թրթիռը, որը յուրաքանչյուր դրվագի հետ հաղորդվում էր դահլիճին:

Այս ամենի կողքին կարծես փոքր ինչ առանձնացված հնչեց Մորիս Ռավելի «Գնչուհին»: Տեխնիկական դժվարությունների բարդ մի ստեղծագործություն, որը ամենայն պատկառանքով իրականացրեց Արտաշես Մկրտչյանը: Ծրագրից դուրս հնչեց Կլոդ Դեբյուսիի «Սքանչելի երեկո» ստեղծագործության փոխադրությունը ջութակի եւ դաշնամուրի համար, ասես մեկ անգամ եւս հիշեցնելով, որ համերգը նվիրված է Գեղանուշ Կարապետյանի հիշատակին եւ հիրավի՝ այդ երեկոն անցավ նվիրումի նշանի ներքո:

Համերգից հետո շնորհավորանքների եւ տպավորությունների հետ մեկտեղ Ֆրիկ Մկրտչյանը նկատեց. «Սկսած չորրորդ դասարանից, սա առաջին անգամն է, երբ մայրս ներկա չէր Արտաշեսի համերգին»: Ես լռեցի եւ միայն հիմա է, որ ուզում եմ ասել. «Բնության սքանչելի անհայտություններից գալով՝ անհնարին է, որ մայրերը բացակայեն»:

Մնում է հավելել, որ Արտաշես Մկրտչյանը արդեն տեւական մի ժամանակ է, ինչ ելույթներ է ունենում անվանի վինագործ Սամվել Երիցյանի կառուցած ջութակով: Անտոնիո Ստրադիվարիուսի անվան մրցույթի դիպլոմակիր վարպետի նվագարանները զարմանք եւ հիացմունք են շարժում եւ թվում է, թե դրանց դարերի կյանքի սկիզբն է դրվում մեր օրերում:

ՄԵՐՈՒԺԱՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆ,
Դիրիժոր - գրող

«Բեմի վրա խաղում եմ այն, ինչ ուզում եմ»
Ասում է դերասան Հրանտ Թոխասյանը

Թատերական կյանքի, բեմի խնդիրների, դերասանի դժվարությունների, թատրոնի գեղարվեստական ղեկավարի դերի մասին երեկ «Հայելի» ակումբում տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ խոսեցին Կամերային թատրոնի տնօրեն **Դավիթ Հակոբյանն** ու դերասան **Հրանտ Թոխասյանը**: Նրանց մտահոգող առաջին ու հիմնական խնդիրը, թերեւս ազատ բեմի կարգավիճակն է ու դժվարությունները:

Հ. Թոխասյանը նշում է, թե նոր ներկայացումներ ծնվում են վեց տարին մեկ անգամ. «Ոչ թե այն պատճառով, թե ասելիք չկա, այլ պարզապես դերասանը, ռեժիսորը փորձերի, ներկայացման համար տեղ չունի»: Դ. Հակոբյանն էլ հետեւյալ լուծումը առաջարկեց: «Թատրոնները թող լինեն ֆաբրիկա: Եթե ներկայացումը ասելիք ունի, ուրեմն նրա կյանքը երկար կլինի: Ֆաբրիկայի տնօրենն էլ կտեսնի, որ Թոխասյանի ներկայացումից մեծ շահույթ է ստանում, նրան բեմ կտրամադրի: Հակոբյանինը լավ չի՝ չի դնի»:

«Ապրում ենք 21-րդ դարում, բայց տպավորություն եմ ստանում, թե մեր թատրոնը 20-րդ դարի 60-70-ականների մեջ է», բողոքում է Դավիթ Հակոբյանը: Հ. Թոխասյանն էլ գործընկերներին խորհուրդ տվեց արտասահման գնալ՝ թատերական հարուստ ավանդույթներ ունեցող Ռուսաստան, Եվրոպա: «Ավելի հեշտ կլինի, չենք դոփի տեղում ինչպես հիմա»:

«Թատրոնի մտածողությունը պետք է այլ լինի», ավելացնում է Դ. Հակոբյանը: «Թատրոնին գեղարվեստական ղեկավար պետք չէ: Յուրաքանչյուր ռեժիսոր իր սեփական ձեռագիրն ունի, պետք չէ նրանց ղեկավարել»:

Արվեստագետները նշում են, թե անհրաժեշտ ու կարեւոր է դրական արձագանքել յուրաքանչյուր նորարարությանը: Թատրոնում պետք է թարմություն լինի: Նոր սերնդում կան առողջ հատիկներ, որոնք վաղվա թատերական կյանքի կերտողներն են լինելու:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Մորիս Բեժարը եւ նրա հայկական առնչությունները

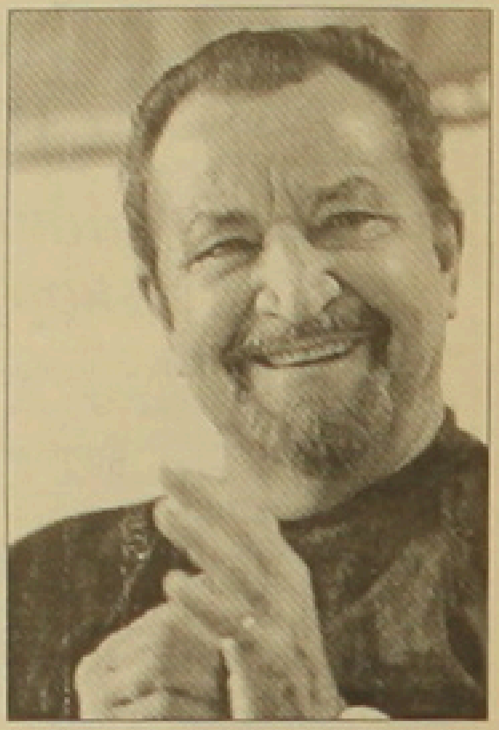

Նոյեմբերի 22-ին կյանքից հեռացավ բալետի լեգենդար պարող, բալետմայստեր եւ պարուսույց Մորիս Բեժարը, քսաներորդ դարի համաշխարհային մշակույթի սյուներից մեկը, բալետի պատմության մեջ նոր սահմանագլուխ բացած ֆրանսիացի մեծանուն արվեստագետը, որի անունը կապվում է ժամանակակից բալետի հետ:

«Ես խորեոգրաֆ եմ, քանի որ ուրիշ ոչինչ չեմ կարող անել», սիրել է կատակել Բեժարը: Մինչդեռ իրականում նա միայն այդ շնորհով չէր օժտված...

Նա ութսուն տարեկան էր: Ծնվել էր Մարսելում, Բերժե ընտանիքում. հետագայում որպես կեղծանուն ընտրել էր Մոլիերի կնոջ՝ Արմանդա Բեժարի ազգանունը: Կան ուրիշ վարկածներ եւս, թե իբր Բեժարը ծածկանուն է վերցրել Իրանից եկած քրդուհի տատիկի հարազատ գավառի՝ Բիժարի անունը: Բալետմայստերի երակներով հոսել է նաեւ կատալոնական եւ աֆրիկյան (սենեգալյան) արյուն: Ինչպես խոստովանել է արվեստագետը, տարբեր արյունների միացությունը մեծ նշանակություն է ունեցել իր ողջ ստեղծագործության վրա:

Պարարվեստ նա ուսանել է Փարիզում եւ Լոնդոնում, 1944-ից հանդես եկել Մարսելի օպերայում: Որպես բալետմայստեր առաջին անգամ հանդես է եկել 1950-ականների սկզբին, Շվեդիայում՝ մի կինոնկարի համար հատվածներ բեմադրելով Իգոր Ստրավինսկու «Հազարան բլբուլից»: 1953-ին Ժ. Լորանի հետ համատեղ հիմնել է «Բալե ըետուալ» պարախումբը՝ բեմադրելով բալետներ եւ կատարելով գլխավոր դերերը: Նրա ճանաչումը կապված է 1959-ին Բրյուսելում բեմադրած «Սրբազան գարուն» բալետով (Ստրավինսկու երաժշտությամբ): Դրանից հետո Բեժարը հիմնել է «Քսաներորդ դարի բալետ» խումբը, որի հետ էլ կատարել է իր մեծագույն փորձարարությունները բալետի բնագավառում: Նրա համադրական բեմադրություններում պարը, մնջախաղը, երգը (կամ խոսքը) հավասար տեղ են գրավել: Այս առումով հայտնի է նրա բեմադրած «Սուրբ Սեբաստիանի չարչարանքները», որ նա ներկայացրել է 1988-ին՝ բեմական նվագախմբի, վոկալ մենակատարների եւ բալետի արտիստների մասնակցությամբ: 1970-ին Լոզանում բացել է սեփական պարոց-ստուդիան: 1987-ին Շվեյցարիայում հիմնել է «Բեժար բալետ Լոզան» ընկերությունը: 1994-ին Բեժարն ընտրվել է Ֆրանսիայի ակադեմիայի անդամ: Մորիս Բեժարի վերջին առաջնախաղը նշանակված էր 2007-ի դեկտեմբերի 20-ին:

Մեզ համար հասկանալի է, որ Բեժարի անմիջական շրջապատում տարբեր տարիների եղել են մի քանի հայազգի արվեստագետներ: Նրանց մեջ առաջինը, անշուշտ, նրա լեգենդար ուսուցչուհին է՝ մադամ Ռուզանը, որի փարիզյան ստուդիան երիտասարդ Մորիսը հաճախել է 1945-ին: Ծնունդով բաքվեցի Ռուզան Սարգսյանը՝ Սերժ Դյագիլեւի բալետային խմբի երբեմնի պարուհին, հաստատվելով Փարիզում եւ հիմնելով դասական պարի սեփական ստուդիան, տարիներ շարունակ աճեցրել է ֆրանսիացի առաջնակարգ պարող-պարուհիների մի ողջ աստղաբույլ: Նրա ամենաականավոր դեմքը, անշուշտ, եղել է Մորիս Բեժարը, որին մադամ Ռուզանը ռուսական ձեւով Բորիս է անվանել: Վերջինս մադամ Ռուզանի կերպարն արտացոլել է 1977-ին բեմադրած «Փարիզյան զվարճություններ» հումորով եւ մելամաղձությամբ լի ներկայացման մեջ, իսկ իր «Մի ակնթարթ օտարականի կյանքից» հուշագրքում (Փարիզ, 1979) մի քանի էջ նվիրել է սիրելի ուսուցչուհուն: Բեժարի հուշագրքում տեղ է գտել նաեւ մի լուսանկար, թե ինչպես ինքը բալետային ընկերների հետ միասին ուսերին կրած տանում է մադամ Ռուզանի դագաղը:

Տարբեր տարիներ Մորիս Բեժարի պարախմբի անդամներից են եղել հայազգի պարողներ Կորին Թաշջյանը եւ Վանիկ Ճեպեճյանը (սիրիահայ նշանավոր ակնաբույժ եւ հանրային գործիչ Ռոբեր Ճեպեճյանի որդին), նրա հետ ծանոթ է եղել փարիզաբնակ դերասան-բեմադրիչ Ժիրայր Փափազյանը: Բրյուսելում, Բեժարի պարի «Մուդրա» դպրոցում է ուսանել ներկայումս ամերիկաբնակ պարուհի Ալիդա Ամիրխանյանը: Տարիներ առաջ մեզ տված հարցազրույցում նա հայտնել է, որ. «Բեժարի մեթոդներին դիմանալը դժվար էր: Նա մի տարօրինակ աչք էր, կարողանում էր նկատել մարդու մեջ այնպիսի բաներ, որ չէին նկատում ուրիշները: Եվ մարդու մեջ եղած այդ լավ բանը երեւան հանելու համար նա ասես ջարդում էր մարդու շուրջ եղած կեղեւը: Այդ «ջարդվելուն» մեծ մասը չէին կարողանում դիմանալ. թողնում-գնում էին: Իմ ասած այս հատկությունը Բեժարը թերեւս իր հայ ուսուցչուհուց ժառանգած լինի: Բեժարն ինձ օգնեց ճանաչելու ինքս ինձ, իմ ներքին հնարավորությունները: Ինձ միշտ հավատացնում էր, որ մեջս մի բան կա. մեկի մեջ նախ մարդն էր տեսնում, հետո նոր արվեստագետը: Հաճախ ինձ ամենավերջին պահին բեմ էր ուղարկում՝ հանձնարարելով իրականացնել իր մի երեւակայությունը: Ինձ մնում էր իմպրովիզներ անել: Եթե մի բան սովորել եմ այդ մարդուց, այն է, որ կարողանամ մարդու մեջ գտնել նրա մեջ եղած հետաքրքրականը, հանուն որի արժե նրան բեմ բարձրացնել»: 1977-ին ավարտելով դպրոցը՝ Ամիրխանյանը հրավիրվել է Մորիս Բեժարի պարի խումբ, նրա կազմում շրջել բազմաթիվ երկրներում:

Վերջերս, երբ Ալիդային առաջարկեցի մի հոդված գրել հայ մամուլի համար, նա պատասխանեց. «Հիմա սիրտս տխրությամբ է լեցուն՝ Մորիսի մահվան պատճառով: Թվում է, թե կորցրել եմ իմ հորը: Աշխարհը կորցրեց եւս մեկ մեծ անձնավորության, որն իր ստեղծագործ ուժի միջոցով կարողանում էր կապել մարդկանց իրենք իրենց, իրենց բարձր հատկությունների եւ միմյանց հետ: Այդպիսի մարդիկ հեռու են եւ քիչ են, եւ աշխարհը հաճախ չի ստեղծում նման մարդիկ, հատկապես այսօրվա աշխարհը, ու հատկապես նրանք քիչ են ԱՄՆ-ում: Առաջարկդ լավ էր, բայց ինձ պիտի մի քիչ ժամանակ տաս, քանի որ հիմա ես սգում եմ Մորիսի կորուստը...»:

ԱՐԾՎԻ ԲԱԽՉԻՆՅԱՆ

Ծաղկաձորի գլխավոր մարզահամալիրը ժամանակակից տեսք է ստացել

ՀՀ նախագահը մասնակցեց բացման արարողությանը

1968-ին կառուցված Ծաղկաձորի գլխավոր մարզահամալիրը դեռեւս խորհրդային տարիներին տարբեր մարզաձեւերի ԽՍՀՄ հավաքականների մարզիկների համար պատասխանատու մրցումներին նախապատրաստվելու հիմնական մարզաբազաներից մեկն էր: Անկախությունից հետո էլ այն ծառայում է Հայաստանի մարզիկներին: 1970-ականներից հետո մարզաբազան չէր վերանորոգվել, ուստի արդեն չէր բավարարում ներկայիս պահանջներին: Եվ ահա երկու տարի առաջ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի նախաձեռնությամբ սպորտի պետական կոմիտեի եւ ամերիկյան «Նոր հորիզոններ» ընկերության միջեւ կնքվեց պայմանագիր՝ մարզահամալիրը հիմնովին վերանորոգելու, ժամանակակից պահանջներին ու միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցնելու վերաբերյալ: Շինարարական աշխատանքներն իրականացնելու համար ընկերության նախագահ Ալբերտ Բոյաջյանը 10 մլն դոլարի ներդրում կատարեց:

Երեկ Ծաղկաձորում տեղի ունեցավ վերակառուցված գլխավոր մարզահամալիրի բացման հանդիսավոր արարողությունը, որին ներկա էին ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, «Նոր հորիզոններ» ընկերության նախագահ Ալբերտ Բոյաջյանը, սպորտի եւ երիտասարդության

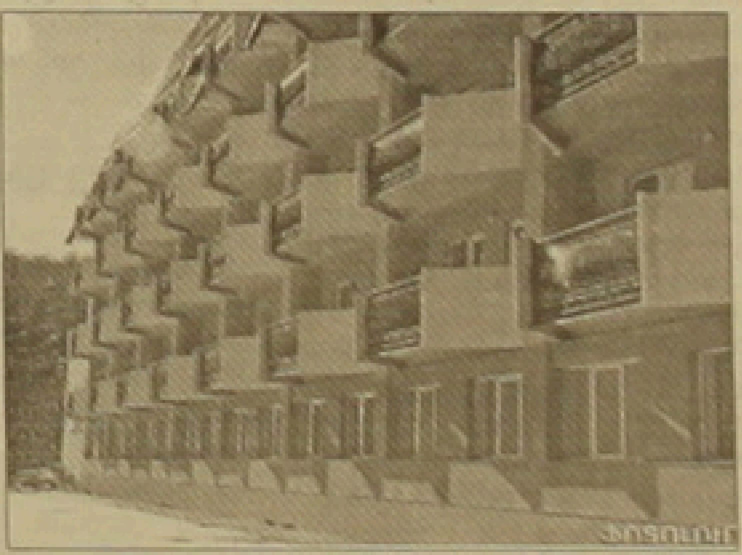

հարցերի նախարար Արմեն Գրիգորյանը, ՀԱՕԿ-ի նախագահ Գագիկ Ծառուկյանն ու այլ պաշտոնատար անձինք, լրատվամիջոցների եւ մարզաշխարհի ներկայացուցիչներ:

Բացման խոսքով ներկաներին ողջունեց սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարար **Արմեն Գրիգորյանը**. «Ծաղկաձորում գտնվելն արդեն իսկ տոն է: Այսօր բոլորս հավաքվել ենք բնության այս գեղեցիկ վայրում հյուրանոցային մասնաշենքի բացմանը: Համոզված ենք, որ աշխարհի տարբեր ծայրերից հանգստանալու կգան բազմաթիվ զբոսաշրջիկներ, հյուրեր, ազգային հավաքականներ կժամանեն օլիմպիական մարզաբազայում մարզվելու, որից հետո իրենց հանգիստը կանցկացնեն տաք ու հարմարավետ հյուրանոցային սենյակներում: Ծաղկաձորն իսկապես ուշադրություն էր պահանջում եւ գործադրած ջանքերի շնորհիվ այսօր ներկա ենք մարզահամալիրի բացմանը: Դեռեւս ամռանը բացվեց ըմբշամարտի մարզադահլիճը: Մարզաշխարհի կողմից շնորհակալություն եմ հայտնում ՀՀ նախագահին, Ալբերտ Բոյաջյանին»:

ՀԱՕԿ-ի նախագահ **Գագիկ Ծառուկյանն** էլ շնորհակալություն հայտնելով կատարված բարեխիղճ աշխատանքի համար, մարզիկների անունից հույս հայտնեց, որ ամեն ինչ կանեն նման հիանալի պայմանների դիմաց երախտապարտ լինելու եւ Պեկինի օլիմպիադայում մեդալներ նվաճելու համար:

Ողջույնի խոսք հղեց նաեւ **Ալբերտ Բոյաջյանը**. «Նախ կցանկանայի շնորհակալությունս հայտնել բոլորին մեր ծրագրերն ընդառաջելու համար: Այսօր իրոք պատմական օր է ինձ համար: Մոտ 40 տարի առաջ է կառուցվել Ծաղկաձորի մարզահամալիրը, որտեղ այդ ընթացքում բազմաթիվ չեմպիոններ են պատրաստվել: Այսօր պետք է շարունակենք լավագույն ավանդույթները եւ հայ չեմպիոններ պատրաստենք, որպեսզի հայկական դրոշն այլ երկրներում բարձրացվի ու հնչեցվի Հայաստանի օրհներգը: Իհարկե, դժվար է բարձր արդյունքներ ակնկալել առանց մարզումների համար նորմալ պայմանների, առանց բարձրակարգ մարզիչների: Կխնդրեի, որ ՀՀ նախագահը, վարչապետը, մյուս նախարարներն օժանդակեին սպորտի նախարարին, որ կարողանա ապահովել բարձրակարգ մարզիչների առկայությունը, մարզիկների բարձր արդյունքները: Շնորհակալություն եմ հայտնում բոլոր նրանց, ովքեր աշխատել են այս կառույցի վրա: Հատուկ ուզում եմ շնորհակալ լինել Իշխան Զաքարյանին, որը մեծ ներդրում ունի այս գործում»:

Ժապավենը կտրելու պատիվը տրվեց Ռոբերտ Քոչարյանին ու Ալբերտ Բոյաջյանին, որից հետո ներկաները շրջեցին մարզահամալիրով: Ռոբերտ Քոչարյանն իր տպավորությունները կիսեց լրագրողների հետ. «Այս հյուրանոցը յուրահատուկ է նրանով, որ համալիրի մեջ է: Չգիտեմ նույնիսկ, թե այլ երկրներում կա՞ն նմանատիպ հյուրանոցներ, որոնց կից գործում են մարզադահլիճներ: Այս հյուրանոցը կնպաստի ոչ միայն զբոսաշրջության զարգացմանը, այլեւ սպորտին: Այս տարի այստեղ անցկացվել է տարբեր երկրների օլիմպիական կոմիտեների հավաք, որոնք հատուկ նշանակություն են տալիս այս հյուրանոցին եւ համալիրին: Երեւի նկատել եք, որ Ծաղկաձորում ամեն տարի ինչ-որ բան փոխվում է: Այս տարի մեծ ներդրումներ եղան նաեւ ջրային համակարգի բարելավման ուղղությամբ, բաշխիչ ցանցերը լուրջ ներդրումներ կատարեցին, փողոցային ցանցն ամբողջովին վերանորոգվեց: Ակնկալում ենք, որ «Արմենտելը» եւս լրացուցիչ ներդրումներ կանի՝ ինտերնետային կապի արագությունն ավելացնելու ուղղությամբ:

Ավելացնեմ նաեւ, որ սարի վրա մեծ ներդրումներ ենք կատարել նաեւ այս տարի, նոր դահուկուղիներ ունենք, որոնք ամբողջությամբ չիմնապատվել են: Կառուցվել է նոր ճոպանուղի, եւս մեկ ճոպանուղու շինարարություն պետք է իրականացվի հաջորդ տարի: Եթե դա կառուցենք, ապա սարի ամբողջ ներուժը կբացահայտվի: Նաեւ շրջանցող ճանապարհ ենք կառուցում, հաջորդ տարի մնացած հատվածը կասֆալտապատվի:

Այս տարին բավական հաջող էր սպորտի համար: Բոլորիս հայացքներն ուղղված են օլիմպիական խաղեր, թե ինչ արդյունքներ ենք ունենալու: Անցած օլիմպիական խաղերից հետո վերլուծություններ ենք արել եւ եկել այն եզրակացության, որ արվածը բավարար չէր: Պետք է ավելի լայն ճակատով առաջխաղացում ունենանք մասսայական սպորտի զարգացման բնագավառում, նաեւ եռապատկենք մեծ սպորտին ուղղված ջանքերը: Բազմաթիվ մարզադպրոցներ վերանորոգվեցին, որոնց ջեռուցումն ապահովված է:

Պրն Բոյաջյանը լուրջ ներդրում է կատարել այս հյուրանոցի շինարարության գործում: Համոզված ենք, որ նա կշարունակի նաեւ մարզադահլիճների ամբողջական վերանորոգումը: Այդ վերաբերմունքը հավանաբար գալիս է նրանից, որ նա Համահայկական խաղերի նկատմամբ մշտապես հատուկ ուշադրություն է դրսեւորել, բավական ներդրումներ է արել եւ ընդհանրապես մեծ ուշադրություն է դարձնում սպորտի զարգացմանը: Մենք շնորհակալ ենք, որ սփյուռքահայ բարեկամը որոշեց ուղղակի ներդրում կատարել նաեւ Հայաստանում: Մինչ այժմ նա այստեղ բիզնես չուներ, եւ մենք տարիներ շարունակ համոզում էինք, որ ժամանակն է Հայաստանում կոնկրետ ներդրումներ ունենալ, այլ ոչ թե միայն սպորտի զարգացմանը բարեգործական նպատակներով ֆինանսական աջակցություն ցույց տալ: Մենք շահագրգռված ենք, որ սփյուռքահայ մեր բարեկամները մասնակցեն երկրի տնտեսության զարգացմանը նաեւ ուղղակի ներդրումներով: Դա կնշանակի, որ ընկալում են բիզնես միջավայրի գրավչությունը Հայաստանում եւ պատրաստ են սեփական ներուժով եւ մասնակցությամբ աշխատել երկրի զարգացման համար»:

Մարզահամալիրում շրջայցը ցույց տվեց, որ իրոք, աշխատանքները կատարվել են որակով: Մարզահամալիրի հյուրանոցային երկու մասնաշենքերը միաժամանակ կարող են հյուրընկալել 320 մարդու: Կան մեկ եւ երկու սենյականոց լյուքս համարներ: Գործում է բիզնես ակումբը, նիստերի համար նախատեսված դահլիճը, բիլիարդի սրահը, լողավազանը, խաղային մարզաձեւերի եւ ըմբշամարտի մարզադահլիճները: Հաջորդ տարի Ալբերտ Բոյաջյանը եւս 5 մլն դոլարի ներդրում է կատարելու ամառային եւ ձմեռային մարզաձեւերի 5 մարզադահլիճների հիմնովին վերանորոգման համար:

Առայժմ որոշված չեն մարզահամալիրից օգտվելու գները: Ինչպես տեղեկացանք սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարար Արմեն Գրիգորյանից, պայմանագրի համաձայն մեր մարզիկների օրավարձը Ծաղկաձորի գլխավոր մարզահամալիրում կկազմի 9800 դրամ: Արդեն դեկտեմբերի 12-ից Ծաղկաձորում իրենց ուսումնամարզական հավաքը կանցկացնեն Հայաստանի ըմբշամարտի հավաքականները: Նա նաեւ հայտնեց, որ մարզահամալիրը վարձավճարով հանձնվել է Ալբերտ Բոյաջյանին:

ՇԱԽՄԱՏ

Հակոբյանը դուրս մնաց պայքարից

Վլադիմիր Հակոբյանին այդպես էլ չհաջողվեց ռեւանշի հասնել Ալեքսեյ Շիրովի հետ երեկ անցկացված 4-րդ փուլի 2-րդ պարտիայում: Հիշեցնենք, որ 1-ին պարտիայում Հակոբյանը սպիտակներով զիջել էր մրցակցին: 2-րդ պարտիայում սեւերով խաղացող Հակոբյանը չկարողացավ հաղթանակի հասնելու ուղիներ գտնել եւ 36-րդ քայլին հաշտություն կնքեց: Այսպիսով, Հակոբյանը մրցախաղը զիջեց 0,5-1,5 հաշվով եւ դուրս մնաց հետագա պայքարից:

Իսկ ահա Լեւոն Արոնյանին հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճելու համար հարկ կլինի լրացուցիչ մրցախաղ անցկացնել ռուսաստանցի Դմիտրի Յակովենկոյի հետ: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, մրցակիցների 1-ին պարտիան, որում սպիտակներով խաղում էր Արոնյանը, ավարտվել էր ոչ-ոքի: 2-րդ պարտիան էլ նույն ճակատագրին արժանացավ: Արդեն 22-րդ քայլին մրցակիցները խաղաղ դաշն կնքեցին:

Դասական շախմատի 2 մրցախաղերի արդյունքով քառորդ եզրափակիչ մտավ ուկրաինացի գրոսմայստեր Սերգեյ Կարյակինը, որը 2-րդ պարտիայում հաղթելով ռումինացի Դիտեր Նիսիպեանուին, մրցախաղը շահեց 1,5-0,5 հաշվով: Նույնպիսի արդյունքով բուլղարացի Իվան Չեպարինովը պարտության մատնեց չին շախմատիստ Ցու Վանգին: Պայքարը կշարունակի նաեւ Ռուսլան Պոնոմարյովը, որը ոչ-ոքի ավարտելով 2-րդ պարտիան հնդիկ գրոսմայստեր Կրիշնան Սասիկիրանի հետ, մրցախաղը շահեց 1,5-0,5 հաշվով: Նույն հաշիվը գրանցվեց նաեւ Մագնուս Կառլսենի եւ Մայքլ Ադամսի մրցախաղում:

Կամսկի-Սվիդլեր, Բարեեւ-Ալեքսեեւ մրցախաղերի 2-րդ պարտիաներն էլ ավարտվեցին ոչ-ոքի արդյունքով, ուստի նրանք եւս լրացուցիչ մրցախաղ կանցկացնեն:

Խորվաթները ստացան պարգեւավճարը

Ինչպես տեղեկացրել ենք, ռուսաստանցի գործարար, Մոսկվայի «Սպարտակի» սեփականատեր Լեոնիդ Ֆեդունը խորվաթիայի հավաքականի դարպասապահին եւ երեք լավագույն ֆուտբոլիստներին խոստացել էր «Մերսեդես» մակնիշի ավտոմեքենաներ նվիրել, եթե խորվաթները հաղթեին Անգլիայի ընտրանուն: Բայց խորվաթ ֆուտբոլիստները հրաժարվել էին մեքենաներից:

Եվ ահա «Hamburger Morgenpost» թերթի տեղեկացմամբ Լեոնիդ Ֆեդունը եւ նրան միացած Ռոման Աբրամովիչն, այնուամենայնիվ, գտել են խորվաթներին խրախուսելու ձեւը: Նրանք խորվաթիայի հավաքականին 9 մլն եվրո են հանձնել: Ըստ գերմանական լրատվամիջոցի, այդ գումարը հավասարաչափ բաժնվել է ազգային հավաքականի ֆուտբոլիստների, մարզչական եւ սպասարկող անձնակազմի ու ֆեդերացիայի անդամների միջեւ: Ընդհանուր առմամբ պարգեւավճար են ստացել 33 հոգի՝ յուրաքանչյուրն ավելի քան 250 հազար եվրո:

Չեմպիոնի գլխավոր հավակնորդը Գերմանիայի հավաքականն է

Ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության եզրափակիչ փուլի մասնակիցների վիճակահանությունից հետո William Hill հայտնի բուքմեյքերական ընկերությունը գնահատել է հավաքականների հնարավորությունները:

Բուքմեյքերների կարծիքով եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը նվաճելու ամենամեծ հնարավորությունն ունի Գերմանիայի հավաքականը: Յոահիմ Լյովի սաների հաջողության հասնելու հնարավորությունը նրանք գնահատել են 4:1 հարաբերությամբ: Հաջորդը իսպանացիներն են՝ 6:1: Նրանց հաջորդում են Իտալիայի եւ Պորտուգալիայի (7:1), Ֆրանսիայի (9:1), Խորվաթիայի (10:1), Չեխիայի (11:1), Հոլանդիայի (12:1) եւ Շվեյցարիայի (20:1) հավաքականները:

Միեւնույն խմբում ընդգրկված Ռուսաստանի, Շվեդիայի եւ Հունաստանի հավաքականների չեմպիոն դառնալու հնարավորությունները հավասար են՝ 25:1: Հետնապահների թվում են Թուրքիայի (33:1), Ռումինիայի, Լեհաստանի (40:1) եւ Ավստրիայի (80:1) ընտրանիները:

Ինչ վերաբերում է խմբերում նախնական փուլի վերջնական արդյունքներին, ապա բուքմեյքերների կարծիքով պատկերը հետեւյալը կլինի. «A» խումբ՝ Պորտուգալիա, Չեխիա, Շվեյցարիա, Թուրքիա, «B» խումբ՝ Գերմանիա, Խորվաթիա, Լեհաստան, Ավստրիա, «C» խումբ՝ Իտալիա, Ֆրանսիա, Հոլանդիա, Ռումինիա: «D» խմբից քառորդ եզրափակիչ դուրս գալու ամենամեծ հնարավորությունն ունի Իսպանիայի հավաքականը (7:10): 2-րդ տեղը գրավելու ամենամեծ հնարավորությունը շվեդներինն է (4:1): Այնուհետեւ գալիս են հույները (9:2) եւ ռուսները (11:2):

Հայտարարություն գնանշման հարցման մասին
Գնանշման հարցման ծածկագիրը՝ ՓԱԲ-ԳՀԱՊՁԲ-6

[illegible]

Հայտարարություն գնանշման հարցման մասին
Գնանշման հարցման ծածկագիրը՝ ՓԱԲ-ԳՀԱՊՁԲ-7

[illegible]

Հայրենանվեր գիտնականը

Ծննդյան 70 եւ գիտամանկավարժական գործունեության 45-ամյակը բոլորեց ճանաչված գիտնական-մանկավարժ, Երեւանի տնտեսական համալսարանի տնտեսության ֆակուլտետի երկարամյա դասախոս, տնտեսական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր **Հենրիկ Աբրահամյանը**: Նրա անցած գիտամանկավարժական ուղին ու եռանդուն հասարակական գործունեությունը մեր ժողովրդին անմնացորդ ծառայելու լավագույն օրինակ է:

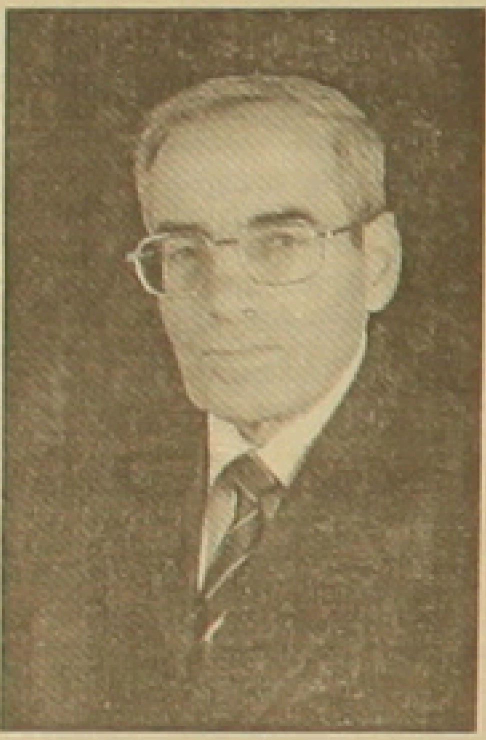

Հ. Աբրահամյանը ծնվել է 1937-ի հուլիսի 15-ին Կապան քաղաքում՝ մշակույթի մեծ երախտավոր, հայտնի մանկավարժ Մուշեղ Համբարձումյանի (Աբրահամյան) ընտանիքում: Հյուրընկալ ու համեստ այս ընտանիքում ուսումը հարգի էր, ուստի պատահական չէ, որ այս ընտանիքի բոլոր զավակներն էլ հիմնավոր կրթություն ստանալով, իրենց խոսքն ասացին գիտակրթական ոլորտում:

Հենց կրթության նկատմամբ մեծ հետաքրքրությունը եւ սերը պասանի Աբրահամյանին հեռավոր Կապանից բերեց ԵՊՀ տնտեսության ֆակուլտետ, որտեղ նա ուսանեց 1958-1963 թվականներին: Ուսումնառության տարիներին նա ակտիվորեն մասնակցեց մայր բուհի հասարակական-քաղաքական կյանքին, դառնալով ֆակուլտետի կոմերիտմիության առաջին քարտուղար, ապա ընտրվեց համալսարանի կոմերիտմիության 2-րդ քարտուղար:

Համալսարանն ավարտելուց հետո հայրենի ծննդավայրի նկատմամբ մեծ սերն ու պարտականությունը երիտասարդ Հ. Աբրահամյանին տարան հայրենի Կապան: Այստեղ նա նվիրվեց մատաղ սերնդի դաստիարակության խիստ պատասխանատու գործին: Սկզբում աշխատելով Կապանի Լեռնամետալուրգիական տեխնիկումում որպես տնտեսության ուսուցիչ, շուտով ստանձնեց կոմերիտմիության Կապանի շրջկոմի առաջին քարտուղարի պաշտոնը:

1966-1968 թթ. Հ. Աբրահամյանն աշխատեց հանրապետության պրոֆ. տեխ. կրթության համակարգում: Սակայն առավել նկատելի էր գիտության նկատմամբ նվիրվածությունը: Ահա թե ինչու Հ. Աբրահամյանը 1968-ին ընդունվեց ԵՊՀ ԽՍՄԿԿ պատմության ամբիոնի ասպիրանտուրան: Հաջողությամբ ավարտելով ասպիրանտուրան՝ 1973-ին նա պաշտպանեց թեկնածուական թեզ՝ նվիրված հանրապետության բնակչության դասակարգային կառուցվածքի եւ կրթական մակարդակի փոփոխություններին, որն էլ հրատարակվեց որպես առանձին մենագրություն: Ստանալով տնտեսական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան, ապա դոցենտի պաշտոն, Հ. Աբրահամյանը աշխատանքի անցավ ԽՄԿԿ պատմության ամբիոնում՝ դասավանդելով մի շարք ֆակուլտետներում՝ պատմության, իրավաբանության, բանասիրության, արեւելագիտության եւ այլն: Աշխատանքային գործունեության ամբողջ ժամանակահատվածում Հ. Աբրահամյանը աչքի է ընկնում իր անաչառությամբ, ազնվությամբ, սկզբունքայնությամբ ու խստապահանջությամբ ոչ միայն ուսանողության, այլեւ սեփական անձի եւ շրջապատի նկատմամբ, որի շնորհիվ վայելում է կոլեկտիվի եւ ուսանողության սերն ու հարգանքը:

Գիտության ու կրթության նկատմամբ Հ. Աբրահամյանի հավատարմության ու նվիրումի նոր դրսեւորումը եղավ դոկտորական ատենախոսությունը, որը վերաբերում էր զարգացած սոցիալիզմի պայմաններում բանվոր դասակարգի կառուցվածքային փոփոխություններին: Այն հեղինակը պաշտպանեց 1995-ին՝ ստանալով տնտեսական գիտությունների դոկտորի գիտական աստիճան: Սակայն գիտամանկավարժական գործունեությունը այն սահմանափակ չէր, որ բնորոշ էր Հ. Աբրահամյանի եռանդուն եւ ակտիվ բնավորությանը: Պատահական չէ, որ 1994-2000-ին նա ստանձնեց տնտեսության ֆակուլտետի դեկանի տեղակալի, իսկ 1995-1996 ուս. տարում՝ դեկանի պաշտոնակատարի պարտականությունները:

Արգասաբեր եղավ Հ. Աբրահամյանի գործունեությունը տնտեսության ֆակուլտետի Հայաստանի հարակից երկրների տնտեսության ամբիոնի վարիչի պաշտոնում (2000-2007) ուր ավելի ակնառու դրսեւորվեցին նրա գիտական ու կազմակերպչական աշխատանքի մեծ ունակությունները: Այս տարիներին Հ. Աբրահամյանն հրատարակեց Հայաստանի Հանրապետության հետպատերազմյան տարիների տնտեսության զարգացմանը նվիրված իր մենագրությունը եւ բազմաթիվ հոդվածներ, որոնք վերաբերում են մեր անկախ հանրապետության հասարակական-քաղաքական կյանքին, հատկապես ժողովրդավարության եւ բազմակուսակցական համակարգին: Հ. Աբրահամյանը երեք մենագրությունների եւ յոթ տասնյակից ավելի հոդվածների հեղինակ է: Նրա հայրենանվեր սաները աշխատում են հանրապետության գիտակրթական ու մշակութային բազմաբնույթ ոլորտներում, հաջողությամբ ղեկավարելով սոցիալ-տնտեսական ոլորտի բազմաթիվ հանգուցային բնագավառներ: Համեստ կենցաղն ու զուսպ կեցվածքը, բարեխղճությունն ու բարձր պատասխանատվությունը նրա կենսագրության մշտական բնութագրիչներն են եւ հաջողությունների գրավականը:

Տասնամյակներ շարունակ կատարած գիտական, մանկավարժական ու հասարակական հայրենանվեր աշխատանքով ու անմնացորդ նվիրումով Հ. Աբրահամյանը մեծ հեղինակություն է նվաճել հանրապետության մտավորականության ու ժողովրդի լայն շրջաններում: Այսօր էլ վաստակաշատ գիտնականը գտնվում է ստեղծագործական ուժերի ծաղկման շրջանում եւ լի է նորանոր մտահղացումներով:

Նրան ցանկանանք նորանոր հաջողություններ, երկարամյա առողջ կյանք եւ բեղուն ստեղծագործական աշխատանքի շարունակում:

ԷԴԻԿ ՄԻՆԱՍՅԱՆ,
ԵՊՀ տնտեսության ֆակուլտետի
դեկանի տեղակալ,
տնտ. գիտությունների դոկտոր,
պրոֆեսոր

ԷԴԻԿ ՁՈՀՐԱԲՅԱՆ,
Հայաստանի հարակից երկրների
տնտեսության ամբիոնի դոցենտ,
տնտ. գիտությունների թեկնածու

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱՃՁԲ-07/331 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Տավուշի մարզպետարանի կարիքների համար Տավուշի մարզի Վ.Կ. Աղբյուր, Արծվաբերդ, Ն. Կ. Աղբյուր, Վ. Ծաղկավան, Մովսես եւ Վարագավան համայնքների հրդեհված խաղողի այգիների վերականգնման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով**: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 850 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ, «Հայջրնախագիծ ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի N 1150000088680300 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-27, հանձնաժողովի քարտուղար Ա. Անտոնյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 12.40-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-07/94» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **«ՀՀ ոստիկանության ծառայության կարիքների համար համակարգիչների ձեռքբերման» գնման պայմանագիր կնքելու նպատակով**: Գնանշման հարցման հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 600 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ», «Բեջ-գալ» ՍՊԸ -ի 24723006615 8 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Հ.Սարգսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 15.00:

Վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը սահմանվել է 5.75 տոկոս

2007թ. դեկտեմբերի 4-ի նիստում ԿԲ խորհուրդը վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը բարձրացրեց 0.5 տոկոսային կետով՝ սահմանելով այն 5.75%:

2007թ. նոյեմբերին հոկտեմբերի նկատմամբ արձանագրվել է 2.1% գնաճ, որի պարագայում 12-ամսյա գնաճը կազմել է 6.8%՝ 1.3 տոկոսային կետով գերազանցելով նպատակային 4(1.5% թիրախի վերին սահմանը:

ԿԲ խորհուրդը համակարծիք է, որ չորրորդ եռամսյակում մասնավոր ծախսումների աճի տեմպերի արագացումը, արտաքին շոկերի ազդեցությամբ ձեւավորված բարձր գնաճային միջավայրի պայմաններում, շարունակում է պահպանել գնաճային ճնշումներ:

ԿԲ խորհուրդը հաստատեց, որ հետեւողական է լինելու եւ՝ արտաքին գնաճային շոկերի երկրորդային ազդեցությունները, եւ՝ ամբողջական պահանջարկի զարգացումներով պայմանավորված գնաճային ճնշումները չեզոքացնելու ու գնաճային սպասումները մեղմելու ուղղությամբ:

Կրթական ծրագիր ՓԼԱՖ-ի դեմ պայքարող ստորաբաժանման աշխատակիցների համար

Այսօր Երեւանում սկսվեց ՀՀ կենտրոնական բանկի եւ Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկի (ՎԶԵԲ) համատեղ նախաձեռնությամբ բանկերի՝ փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման (ՓԼԱՖ) դեմ պայքարի ներքին դիտարկումների գործառույթի կատարելագործմանն ուղղված սեմինար:

Սեմինարին մասնակցում են Կենտրոնական բանկի եւ Հայաստանի տարածքում գործող բանկերի շուրջ 60 մասնակիցներ: Սեմինարի ընթացքում ՎԶԵԲ փորձագետներ Թիմ Փարկմանը եւ Ժիրայր Հաքիբյանը կներկայացնեն բանկային գործունեության ոլորտում փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման ռիսկերի կանխարգելման օտարերկրյա լավագույն փորձը, ինչպես նաեւ կկազմակերպվեն գործնական բնույթի իրավիճակային քննարկումներ:

Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշումը

Դեկտեմբերի 4-ի Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ գրանցվել եւ լիցենզավորվել է «Ավանգարդ Ինվեստ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն:

Գրանցվել է բանկի նոր մասնաճյուղ

Կենտրոնական բանկի նախագահի դեկտեմբերի 4-ի թիվ 1/1468 Ա որոշման համաձայն, գրանցվել է ԱՐԱՐԱՏ ԲԱՆԿ ԲԲԸ «Ջվարթնոց» սահմանափակ ֆինանսական գործառնություններ իրականացնող մասնաճյուղը:

ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Երեւան քաղաքի Արաբկիրի թաղապետարանը (պատվիրատու) ԵԱԹ-ԳՀ-ԱՇՁԲ-16/07 ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **Արաբկիրի թաղապետարանի վարչական շենքի կաթսայատան գազիֆիկացման աշխատանքների ձեռք բերման նպատակով**: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 500 (հինգ հարյուր) ՀՀ դրամ փոխանցել «Զարգացման Հայկական բանկ» հ/հ 1810052137053312, «Ալաստան» ՍՊԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից մինչեւ 8-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 12-ը դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Զաքյան 27, 416 սենյակ, հեռ.՝ 28-13-51, Ն. Մովսիսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա:

Հայտերը պետք է ներկայացվեն մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 12-ը:

Արաբկիրի թաղապետարան

ՎԱՐՁՈՎ ՏՐՎՈՒՄ Է

մեկ սենյականոց բնակարան Տիգրան Մեծ պողոտայում:
Զանգահարել՝ *576267* կամ *(091) 016917* հեռախոսահամարներով:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից՝ ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն, ծանուցվում է ՀՀ Արմավիրի մարզի Նորապատ համայնքի վարչական տարածքում գործող «Արմավիրի Գազմաշ» ՍՊԸ-ի՝ ստորերկրյա ջրային ռեսուրսից 2,1 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2007 թ. դեկտեմբերի 11-ին, ժամը 16-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն

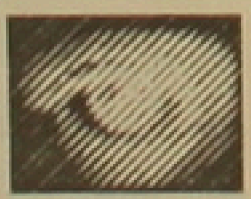

Նորարար փորձառական արվեստի կենտրոնը
դեկտեմբերի 6- 22-ը ներկայացնում է
ՎԵՐԱՑԱԿԱՆԸ ՈՍՊՆՅԱԿԻ ՄՅՈՒՍ ԿՈՂՄՈՒՄ
լուսանկարչության խմբակային ցուցահանդեսը
Համադրող՝ Էդուարդ Պալասանյան
բացումը ժ. 17-ին
դիտման ժամերը. երկուշաբթի-ուրբաթ՝ 11:00-17:00, շաբաթ՝ 11:00-15:00

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-07/95» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **«ՀՀ մշակույթի նախարարության կարիքների համար անհրաժեշտ սարքերի ձեռքբերման» գնման պայմանագիր կնքելու նպատակով**: Գնանշման հարցման հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 600 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ», «Բեջ-գալ» ՍՊԸ -ի 24723006615 8 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Հ.Սարգսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 10.00:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 4.12.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: